

ELŐFIZETÉSÁRA:

Egész évre . . . 12 kor.
Félévre 6
Negyedévre . . . 3

Bérmentelen levelek
csak ismert kezektől fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem adatkak
Vissza.

Egyes szám ára 30 fill.

A nyilttérben minden
garmond sor díja 40 fill.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HIRDETÉS DIJJA

Hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 2 fill.

Peténél nagyobb, avagy
diszkrétül, vagy körzet-
tel ellátott hirdetések-
ért természet szerint min-
den négyzet centim. után
6 fill. számítatik.

Állandó hirdetéseknek ked-
vezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldé-
mények a kiadóhivatalhoz
intézendők.

Emlékirat.

(Folyt. és vége.)

A gazdasági élet regenerálását tervező Em-
lékirat a kereskedelemügyi ministeri tereárhoz
húzó teendőkre térvén át így szól:

A kereskedelmi és iparügyi, illetve közle-
kedésügyi minister urat fölkérni javasolják az
értekezlet az iránt, hogy minden irányban,
minden intézkedést megtenni kegyeskedjek arra
nézve, hogy vármegyénkben a házi ipar minél
általánosabbá legyen.* A házi ipar különösen
mint téli foglalkozás, népünkre megbecsülhetel-
len fontosságúvá leend. Nyomasztó gazdasági
viszonyaink jóformán az egész gazdaközön-
séget akadályozzák abban, hogy a tél folyamán költ-
séges munkák kivételével a vidék népének télen
át is keresetet nyújtson; kivétel e tekintetben
csak a szőlőrekonstruáló Tokaj-Hegyalja még
egy időre. Vármegyénkben eddig sem volt is-
meretlen a háziipar egyik-másik neme; így a
Bodrogközön a gyékényfonás; feljebb a kosár-
fonás, gálszécsi és nagy-mihályi járásainkban
némi textilipar, Nagy-Mihály, Pazdies stb. kö-
rül kezdetleges cserepipar századok óta gyako-
roltatik; ugyanott a nők által készített szövettés
és varrottas munkák a kalotaszeginek nyomá-
ban járnak stb. Felvidékünk bővelkedik a házi-
ipar legkiválóbb nyersanyagában, a bükk- és
juharfában; és mégis hiányzik ottan minden
házi fafaragó ipar, pedig Európának jóformán
minden hegyvidékén szokott a kézi fafaragás
egy valamely neme kifejlődni. Itt ez irányban
okvetlenül kísérletek volnának teendők, kikül-
dendő szakember utmutatása alapján. Várme-
gyénk felső részének nagy erdőségei több hely-
lyen nagyobb fűrésztelepek és faipari vállalatok
által félégyártmányokká dolgoztatnak; kérjük,
hogy Homonnán az állam egy oly vállalat lét-
rejövetelét segítse elő, a mely e nagy mennyi-
ségű félégyártmányt egészen dolgozza föl hajlitott
butorrá stb. Ugyancsak a felvidéken és a Bod-
rogközön a gyékény- és kosárfonás valamint
fonott butor készítés lenne erősen szoritandó; e
végből a szükséges nyersanyag végett kosárfűz
minél nagyobb mérvű ingyenes kiosztására és

* A házi iparról lapunk legközelebbi számában Deil
Jenő kassai keresk. és ip. kamarai titkár, a jeles közgaz-
dasági író, fog szólni. Szerk.

TÁRCA.

Nem ez ám az én világom!..

Nem ez ám az én világom,
Az nem ilyen rideg, fagyos
„Ott” szeretnek engemet,
Elaltatják, elringatják,
Megsebezett szívemet.

Nem ez ám az én világom,
„Itt” csak bánat terem, nyílik,
„Ott” szeretni is lehet . . .
Körül fogom, átölelem,
„Ott” lebegő képedet . . .

Nem ez ám az én világom,
„Itt” félve nézek reád,
„Ott” szerethetsz engemet,
Álom', álom', hozd szívemre
Hisz' ébren úgy sem lehet! —

Az! csak az!, az az én világom,
Megcsalom a szívemet,
De még ez is oly jól esik,
Ne költés fel hát álmaimból,
Hagyj álmodni engemet. —

(Budapest.)

Gábányi László.

A puszkagolyó.

(Igaz történet.)

(Folyt. és vége)

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

— No hat onnan keltette nekünk eszterái-
hokat elkergetnyi. Hanem ők voltak am fent
sok agyuvál, mi pedig alatta kevvissel. Tisztek
batorítottak minket, meg Guyon is, hogy „Csak
elure, elure!” Igen am, de a mikor neki mentünk
kaeskarigús utnak, rakasra lötték minket. La-
bunk, kezünk volta mar jég, hideg miatt, hat-
ralni keltette. Guyon lette am nagyon miregeben
és megparancsolt tuzereknek hogyha megyünk
ujra hatra, minket löjjenek. A ki mente előre
aztat biztatott, hogy több zsoldot megkap és
szalonya is. Mondtunk neki, hogy kaszaval bal-
taval mit lehet csinálni és hogy vagyunk fa-
gyosak. Mégis volta muszaj menni. Alig, hogy
maszkalgattunk ujra felfeli, ugy este rank agyu,
meg puszkagolyo mint eső. Kezdtünk megint sza-
ladni és akkor, mienk tuzerek is ránk lötték.

Nágyon elkeseredtünk. Hát nem csak el-
lenség, de honvédek is minket lövik, hat mézsa-
rosszszekre hoztak. Egy golyóbis szétrobbanta és
megölte az enyim tizenhét éves Janika öcsémet
meiletem. En nem mozdultam csak néztem,
hogy fekszik ott Janika véresen, mereven mint
halott. Ugy nyomta valami szívemet és sirni
nem tudtam, mert könnyem nem birta kicsor-
dulnyi fájdalomtól. . .

Akkor egyszerre csak latunk, hogy lelkisz
ur fogta keresztet és mente neki ellensigne-
k. már aztat nem hagyunk! Kezdtünk rohanni

hogy ezek a vidékek évenként folytonos éhin-
séggel küzdenek és az italmük készítésére
kényszerűségből fölhasznált csalánnemű növé-
nyek és egyéb gyommagvak a közegészségi vi-
szonyok nagyfoku megromlását eredményezték.
Itt a legsürgősebb intézkedésekre van szükség!
Javaslatba hozzuk e végből, hogy miután a kor-
mány különben is tervezi az u. nevezett állomási
közraktár rendszer behozatalát, létesítsen a ho-
monnai, örmezei és n.-bereznai vasuti állomá-
sokon most már mielőbb ily raktárakat; a gaz-
dakörök és a kereskedői osztály bevonásával, ál-
lami segedelem mellett könnyen fognak a kis
közraktarak létre jönni. Az állami segedelmezés
különösen a terület ingyenes átengedésében, az
anyagának önköltségén való vasuti szállításában,
az üzemi kezelés ingyenes ellátásában, s végül
a gabonaféleségeknek ezekben a raktárakba való
önköltséges szállításában állana. Megfelelő mó-
dozatok és garanciák mellett volnának aztán
a kenyérmagvak e raktárakból tisztán a fogyasz-
tás céljaira kiszolgáltatva, olcsóbb áron és jó mi-
nőségben. A közvetítést, illetve helyszini forga-
lomba árusítást esetleg az illető vidékek centru-
maiban alakuló fogyasztási szövetkezetek is
végezhetnék.

3. A felvidék, különösen a homonnai és
szinnai járások utjainak lehető nagy részét álla-
mi kezelésbe kellene átvenni, hogy így újabb
utvonatok kiépítése, gondozása és fentartása köz-
ben a lakosság folytonos keresetre tehessen szert;
egyszersmind így a vármegye terhe is könnyeb-
bűne a többi utvonatok fentartásánál.

4. El nem mulaszthatjuk ezzel az alkalom-
mal rámutatni arra a körülményre, hogy várme-
gyénkben a nyomasztó viszonyoknál fogva rend-
kívül válságos gazdasági állapotok vannak. Fel-
kérjük a keresk. kormányt, hogy a rövid időn
megújítandó kereskedelmi szerződéseket tárgyalása
alkalmával egész erejével oda hasson, miszerint
nyersterméneink nagyobb védelemben részesül-
jenek, mert jelenleg a kedvezőtlen értékesítési
körülmények folytán a gabonaneműek termelése
a felvidéken veszteséggel jár; és csakis ily irá-
nyú intézkedésektől remélhetjük, hogy várme-
gyénk alsó részeinek vagyondása, a felső ré-
szeknek pedig megélhetése némiképp biztosít-
tassék. — Kénytelenek vagyunk e helyen azt
is fölemlíteni, hogy a helytelenül rendezett vásár

mint vadállatok hegynek. Eluttem kapaszkodta
egy honvéd és a mint érkeztem mellé lelűtek
ötet. En eldobtam hosszú baltámat és felkaptam
övét szuronyos-puskáját meg taskáját. A mig
mentünk felfelé, folyton hullottunk. A halottak
és a kik elcsuszták, azok is söpörtek magukkal
utánnunk jövőket. Hanem azirt migis felmentünk
kereszt átán, azt nem hagyunk elvenni. In csak
szuronyal dulákkodtam, mert nem lehetett puska
megteltetni. A kiknek volt balta, olyan utiseket
csinaltak, hogy ellensigne-
k csakoja, feje bereces-
esente mint puha deszka.

Egyszerre ireztem ütést, meg fájdalom bal-
valladban és kezdte onnan virem folyni. Puska-
mat kiejtettem és muszaj volt leülni, mert let-
tem nagyon gyenge. Láttam, hogy eszteráihok
szaladnak, hallottam erus éljenzés, kiáltozás és
voltam boldog, mert, tudtam, hogy megvertünk
ellenség és keresztet megmentettünk. Később
aztán jöttek beteghordozók és elvitték engem.
Nyultam puska után és kirtem hozzák aztat is
nekem. Akkor vettem csak iszre, hogy jobbe-
zen hüvelykujad lóg és azt orvos ur mindjárt
le is vágott. Golyót, a mikor kivettek belulem,
elkirtem orvos urtól.

A mikor vége lette szabadságnak, jöttem
vissza többiekkel faluba, haza. A mikor mentünk
el, voltunk többen szaznál és lettünk — talan
szabadságiv emlékére éppen negyvennyolcan.
Akkor jöttek csuf napok, nagyon csufak, mert
lettem in egészen egyedul nagyvilágban. Apamat
előftak, mert dugdosta honvédeket és vezetett
őket titokban országbul ki. Puskatussal megu-
tötték a lábát úgy hogy eltörte. Aztan leszurtak
őket uton, hogy ne keljen szekeren cipelni. A-

intézmények folytán, eladásra kerülő szarvasmarháinkat nem Budapesten, hanem bécsi és külföldi piacokon kényszerülünk értékesíteni. Javasoljuk, hogy e tekintetben a budapesti szarvasmarha-vásár szervezetének megfelelő változtatásával oly intézkedések tétessenek, amelyek folytán lehetővé legyen szarvasmarháinknak a budapesti piacon lehető értékesítése a szerb és más származású szarvasmarhákval szemben.

Attér most az emlékirat a pénzügyminister reszszorjába tartozó teendő felszólására és így folytatja:

A pénzügyi kormányzatot illetőleg, majdnem egyhangú kívánság nyilatkozott meg az összes magán és hivatalos érdekelteknél, kik a nép életét naponként megfigyelhetik, arra nézve, hogy a *korcsmák vásár- és ünnepnapokon zárva tartassanak* és az italmérsi engedélyek kiadása lehetőleg megszorítsassék. Hasonlóképp javasoljuk, hogy a fogyasztási szövetkezetek ügyének előmozdítása céljából az állam az egyes fogyasztási szövetkezeteknek italmérsi engedélyt adjon, hogy így ezek filantropikus természetű folytán az idevágó törvényeket és szabályrendeleteket pontosabban betartván, az iszákosság korlátozása ilyképp is elősegíthessék.

Hasonlóan hangos és általános panasza nyilvánult a sörre és a husra nehezedező sokféle adóemmel szemben. Megállapított dolog, hogy ez élelmi cikkek nagy drágasága egy főoka a nép és különösen a városi lakosság kisebb iparos stb. körei nagy elégedetlenségének és kivándorlásának. Különösen azok, kik már kivándorlásukból haza jöttek és amott a jobb élelméhez hozzászórtak: csakhamar ismét kivándorolnak az élelmi cikkek drágasága miatt. Ennek a sajnos állapotnak nyomását közönségünk általánosan érzi; szükséges volna, hogy a sört terhelő sokféle adóemmel leszállításáról a különben is nemsokára köteendő újabb kiegyezési tárgyalások alkalmával gondoskodás történjék, hogy így aztán a nagy drágaság ne akadályozza a megfelelő természetes terjedését a sör és a hus fogyasztásának. A husra vetett sok adóem egyszerűsítése és leszállítása is elődázhatatlan, annyival is inkább, mert az adók rendezésével és leszállításával a fogyasztás fokozatos növekedése a látszólagos hiányt ugys pótolni fogja. Nem engedhető meg, miszerint oly abnormis állapotok uralkodjanak még tovább is e téren, mint most már hosszabb idő óta, hogy a közönséges levágásra kerülő marhát élősúlyban 20—24 filléren vásárolják a mészárosok és mégis ugyanakkor a fogyasztó közönségnek a husnak kilója 80—100 fillérbe kerül. Ezen a legkönnyebben és legbiztosabban úgy lehetne segíteni, ha az állam ezt a különben sem nagy jövedelmét hajtó adómenet átengedné egészben az illető községeknek és városoknak, akik azt egy összegben szednék be s évek során csinos jövedelemre tehetnének szert a közönség összehasonlíthatatlanul kisebb foku megterhelése mellett is.

Égész törekvésünk oda irányulván, hogy csak a alig fejlődő házi iparunkat fellendítsük, s ezzel a nagy ipar alapját megvessük: kérjük, hogy a házi ipar ne sujtassék semminemű adóval; mert különben már csirájában elfojtják.

Attérve most közigazgatási természetű javaslatainkra, a melyeket a kivándorlás némi gát-

nyacska lette nagyon beteg apuska és Janika után és meghalta karacsonykor éppen Jézuska estén. Rollam nem tudtak ugyan semmit sem nem, hanem a mikor kértem plebanos urt, hogy mondja Janikaért mise, hát csendőrök megbotoztak engem. Aztat mondtak, hogy:

— Hitvány tótkutya, templomba is lazítol?

— Nemsokára elvettem Marikat, egy elestett bacso arvaleányat. Aztan jötte ide urflak nagyapaja, megfogadta engemet jusznak és azótatul itt él az öreg Miso csendesen, boldogan az övé Marikával, de nemsokaig, mert apa, anyacska és Janika, nagyon varjak utet, odafent Istennél. Hanem puska eldugva tartogattam ám, itt van most szípen finyesen mint akkor,

Bement kicsiny kamrájába és kihozott egy régi gyutacos-puskát, a min látszott a gondozás, mert egy rozsdafoltja sem volt. Zsebéből elvett egy megbarnult papirosba takargatott golyót.

— Itt van golyo. Megmartottam szenteltvizben és szeginy Janika imadkozókenyvébe, egyik lapocskajába belegengyelgettem. Aztat mondok, hogy ez mig valakinek szolgálatot fogja tenni.

— Megnéztem a golyót. Közönséges ólomgolyó volt és egy kis ütődésen kívül, más nem látszott rajta.

— No fiuk, gyertünk aludni, szolt Rikárd Pihenjünk mert holnap majd eleget kell mászkálni.

Az öreg bacso kiverte pipáját és félre huzott engem.

— Urficska, ha holnap vadászni mennek lehet baj is. Vigyen el ezt a golyo magaval.

lására alkalmasoknak tartunk, főlhivandó volna a *belügyi kormányzat* figyelme arra a körülményre, hogy a fenálló rendelet ellenére, maga a belügyministerium igen gyakran szolgált ki utleveleket a fél kezeihez, az elrendelt hivatalos ut elkerülésével. Gyakran oly egyének is kapnak minden nehézség nélkül közbenjárók segítségével utlevelet, a kik, mint pl. állítás- és katonakötelesek, kiutazási joggal törvényeink értelmében sem igen birhatnak.

Javaslataink a következők:

1. Mindenekelőtt szükséges, hogy a külföldre szóló utlevelek kiadásának mindama korlátozásai, melyek eddig is már fenállanak, minők pl. az adótarozás, a bűnügyi vizsgálat, a véderőtörv. 1889. évi VI. t. c. 45. §. és az Utasítás 89. §-nak rendelkezése, pontosan és szigoruan betartassanak. A férfilakosság, kivándorlás címén, mindaddig, a mig katonakötelezettségének végképp eleget nem tett, utlevelet csakis ritka, igazolt kivételképpen kaphasson kivándorlás címén.

2. Az utlevelek kivétel nélkül mindig a tulajdonos arcképével látandók el a vasuti igazolványok mintájára; hogy így lehetőképp akadályoztassék az a most folyton tapasztalt visszaélés, hogy ugyanazon egy visszaküldött utlevéllel egymásután többen vándorolnak ki: vagy pedig más egyén vándorol ki, nem az, a kinek részére az utlevél kiállított.

3. Kiskoru nőszemélyek csakis indokolt kiviteles esetben és körülmények között kaphassanak külföldre szóló utlevelet. Ilyen kivételés eset volna az, midőn a gyermekek is követik szüleiket a kivándorlásba.

4. Véderőtörvényünk megfelelő rendelkezésén oly módosítás lenne teendő, hogy a katonakötelesek házassága lehetőképp megkönnyíthessék. Tapasztaltatott ugyanis, hogy azok az egyének, a kik Amerikában nőszülnek, sokkal nagyobb hajlamot mutatnak a végleges kintmaradásra.

A nők kivándorlásának korlátozására vonatkozó javaslatunk tisztán gyakorlati tapasztalatainkon alapszik; nem nagyobb korlátozása az az egyéni szabadságnak, mint a minő más korlátozások más országok rendszetében is föltalálhatók, valamely fölismerés és eminenter a közönség közérdeke ellen irányuló mozgalommal szemben; hazánk gyér szűrűségű lakossága mellett bővebb indokolásra nem is szorulnak; és végezetül a gyenge eseléd- és munkaerő lehető vizsztatartása kötelességünk már csak azért is, mert a kivándorlása reá nézve különben sem anyagi haszonnal, hanem csak testi és lelki romlással jár.

Hasonló szellemben javasoljuk a katonák és állítás-kötelesek nőszülhetésének lehető megkönnyíthetését; mert tapasztalat szerint most a nőszemélyek kivándorlása főként azért történik, mert itthon, a házassuló legények teljes kivándorlása miatt, férjhez menni nincs alkalmuk.

5. Továbbá, az utlevélügyet illetőleg, kénytelenek vagyunk annak a nézetünknek adni kifejezést, hogy a nagymélt. Belügymint. urnak a kivándorlás ügyében legutóbb kiadott rendeltől sem várjuk a kívánt eredményt. A hatóságok és lelkészek ott ajánlott jóindulatu fölvilágosító rábeszélései, illetőleg a lakosságnak a kivándorlástól ily alakban ajánlott lebeszélése nem ért ugyan, de gyakorlati eredménye nem lesz; mert igen sokaknak tagadhatatlanul anyagi gyarapodása sokkal ékeesebben szól a kivándorlás mellett, mint bármely szép prädékáció a kivándorlás el-

Gépiesen nyultam a golyó után és egy üres patronot elővéve, jól tele töltöttem puskaporral és néztem, hogy beleillik-e a golyó. A papir nélkül éppen beleillett, de hogy az se menjen kárba, a rendes fojtásom kívül azt is beletettem. — Hát te mit csinálsz? kérdé Ottó nevetve. Többet ér a te dum—dumod mint az a babonás golyó.

Az öreg bacso fejét rázta; — Nyem babona az urficska, nyem babona. Hidje el.

Jó éjt kívánva neki, lefeküdtünk az illatos széna közé, de én sokáig gondolkoztam a hallotakon és folyton fülembé csengett a mondás: — Nyem babona az urficska.

Másnap reggel arra ébredtem fel, hogy a kezemet nyalagatta a vén Kivagy. A többiek már dörzsölték magukat a jéghideg vízzel, hogy azután annál jobban felmelegedjenek. Én is követtem példájukat és hamarosan felöltözökdtünk. Mikor prémes és szőrös ruháinkat felvettük, ugy mutattunk, mint négy vad-ember. Rövid reggeli után elindultunk.

A mint a fenyves rengetegbe beértünk, olyan elhagyatott volt az a maga téli komorságában, hogy szinte összeszorult a szívem.

— Mi lelt engem? Hiszen nem vagyok itt először, vadászom már vaddisznóra eleget, hát mit aggodom?

Önkénytelenül kivettem puskám egyik golyóját és azt a bizonyos golyót tettem a helyére. Társaim nem vették észre, mert bizonyosan kigunyoltak volna. Pedig az irgalmas Isten vezette akkor kezemet, hogy egy nagy szerencsétlenséget kerültünk el. Mentünk már egy

len! Szigorú és pontosan végrehajtott hatósági intézkedések képesek itt egyedül valami eredményt elérni; a nem jogositottak a kivándorlástól feltétlenül visszatartandók; viszont a kivándorlásra jogositottak igazságos ügye előmozdítandó, egyrészt az utleveleknek gyors és akadálytalan, esetleg már a főlhivandó, vagy főlispán által történő gyors és akadálytalan kiszolgáltatása révén, másrészt pedig azért, hogy szigoruan kötelességgé teendő a közös külügyminister utján a monarchia amerikai konzulainak, hogy kivándorolt honfitársaink érdekeit, már az Amerikába való megérkezés pillanatától, alkalmas módon folytonosan éber figyelemmel kísérjék, őket félrevezetésektől, megzsarolásoktól a lehetőségig óvják, bizalmukat kinyerni igyekezzenek; hogy honfitársaink ezen időleges külföldi tartózkodásuk idején is érezzék, hogy egy hatalmas államnak folytonos gondozásban és védelemben részesülő polgárai ott kint is; hogy a lehetőségig elkerültessek az a körülmény, miszerint ily nagy és értékes munkabíró része hazánk lakosságának többé-kevésbé elkallódjék és más idegen állam népességét gyarapítsa. . . .

6. Lehetetlen volt az értekezletnek rá nem mutatni a *közigazgatási reform* égetően szükséges kérdésére. Nem akarunk e fontos tárgyban konkrét javaslatokat mutatni be; csak általánosságban említjük fel, hogy miután a vármegye óriási nagy részén a néppel érintkezésben levő földbirtokososztály nincsen és igen nagyterületek idegenek és földüzerek kezén vannak: *elmulaszthatatlan a főlhivandó hivataloknak mielőbb megfelelő segédzemélyzettel való el látása*, hogy aztán a főlhivandó képes legyen, az irodai teendők mindjárt szigoruan felelősségre vont elhanyagolása nélkül, a helyszínen gyakorabban érintkezni a néppel; és annak érdekeit kiismerve, azt jobban gondozni, vezetől, tanácsadól szolgálni; annyival is inkább, mert a lelkészek és a körjegyzők, javadalmazásaikat közvetlenül a néptől szedvén be, annak bizalmát — természetesen — nem látszanak teljes mértékben birni.

A vallás és közoktatásügyi kir. minister figyelmét — hasonló érdekből — a következők megfontolására kéri fel az Emlékirat:

A magas közoktatásügyi kormány intézkedjék tulságosan idealisztikus irányban tartott népoktatásunk oly irányu reformja iránt, hogy az jobban alkalmazkodjék vármegyénk, sőt hazánk felvidéki népének életviszonyaihoz; *nyerjen helyet a tantervben egy bizonyos foku gazdasági, kertészeti és háziipari gyakorlatias oktatás*; viszont a most érvényben levő tanítástervből hagyassanak ki, illetve szorítsassék szükkebb körre az elvontabb tudományok tanítása. *Igy elhagyandók volnának a számtanból*: a törtszámok tanítása és a tízedesrendszernek minden tüzetesebb tanítása; és ugy az ismétlő iskolában az u. n. az olasz számitási fogások, társaság- és vegyítési szabályok, lánc-szabály, arányszabály, kamatos kamatszámítás, valószínűségi számítás stb., — *a mértanból*, kivéve a legelembb részeket, minden elhagyandó, — *a földrajzból* is elmaradhat a vármegye és Magyarország kissé behatóbb tanításán kívül minden egyéb; a többi államok és világrészek csak a legvázlatosabb rövidséggel tanítandók. Elmaradhat a polgári jogok és kötelességek, a hatósági tervezetnek még alsó osz-

félórja. De nem tudtunk nyomokat találni. Egyszer csak Viktor, a ki vizsgáldva ment elől, megállott és intett nekünk. Egy helyen össze volt turva a hó és tisztán lehetett látni, a hogy a nyomok egy szikladombra vezettek fel. Ismertük mi jól azt a dombot. Elölről lehetett felmenni rá csak, mert a másik oldalán egy nagy mélység választotta el egy kisebb dombtól, mig oldalai meredek sziklák voltak, a min zerge sem mászott volna föl. Ottó örvendezve szolt:

— Halló fiuk, szólódiszsnóra akadunk és annak ott kell lennie a tetőn, mert egy nyomot látok csak felmenni, de visszafele nem jött.

Tudtuk azt, hogy télen még az a kan is a melyik nyáron magánosan csatangol, igyekszik egy csapathoz szegődni. Hanem egy-egy kivet, vagy a többinél erősebb, verekedő kan télen is egyedül jár, ezek aztán a legveszedelmesebbek.

Megegyeztünk, hogy Rikárd és Viktor a másik dombra kerülnek fel és vagy rálőnek, vagy megriasztják a vadat, úgy hogy az kénytelen lesz lejönni az uton, a hol Ottó és én fogjuk melegen üdvözölni. Elindultak ketten, mi pedig elfoglaltuk helyeinket. A keskeny-ut a domb felső részén ketté vált de erősen, csak mintegy 30 lépésnyire a domb aljától kezdett elágazni. Az egyenesen levezető ut végére letérdeltem egy szikladarab mögé, a mely egészen fedett. Ottó, a másik ut végén egy fa mellett állt, de elbizakodottságában ugy, hogy a lejevő, felbószított vad már messziről megláthatta. Nem akartam figyelmeztetni a veszedelemre, melynek fölöslegesen kiteszi magát, de hiába is tettem volna. . . .

Folytatás az I. mellékleten.

tályokban történő ismertetésén kívül az ismétlődő iskolában az örökösödési- és perrendtartás, a váltójog, a esődtörvények stb. magyarázata, — a természetrajz és a természettan ne külön tárgyként rendszeresen, hanem a különben is e célra legalkalmasabb gazdasági és kertészeti gyakorlatok alkalmával taníttassék, teljesen gyakorlatiasan és csak oly terjedelemben. Az énektanítás és a rajzolás is túl sok órát rabol most el a tanítástervben gyakorlati eredmény nélkül.

Ezeknek a elveknek megfelelően volna az általános óratervezés megváltoztatandó; nevezetesen nagyobb tér és óraszám volna engedendő a gazdasági és kertészeti gyakorlatokra, a mely tárgya a beszéd- és értelemgyakorlatra szánt heti 9 óra legnagyobb részét is megkaphatná stb. Ezekben érintjük csak röviden az általánosan megoldásra váró igen fontos kérdéseket.

Egyidejűleg azt is kérjük, hogy igen szegény felvidéki körökön, a hol számtalan községben iskolai tanítás egyáltalában nincsen, az illető vallásfelekezettel egyetértőleg megfelelő iskola föllállításáról gondoskodás történjen, tekintettel különösen a vidékenként fejleszhetőnek mutatózó háziiparra, hogy így köznéppünk vármegyénk ezen részeiben is megtalálhassa a lehetőségét némi elemi kultúra megszerzésére.

A lasztoméri ev. ref. templomszentelés.

(af.) Folyó hó 9-én ment végbe a lasztoméri ev. ref. templomszentelés, melyre lejött a a tiszáninneni ev. ref. egyházkerületnek szeretve tisztelt s 84 éves agg főpásztor, Kun Bertalan püspök főrendiházi tag is.

Szept. 8-án a délutáni vonattal érkezett meg a főpásztor a n.-mihályi vasúti állomásra Hajzer Endre h. esperes, Dókus Gyula egyházmegyei világi tanácsbíró és Dókus László egyházmegyei világi főjegyző kíséretében. A kiváló vendég fogadtatására megjelentek: Füzesséry Tamás főszolgabíró, N.-Mihály város képviselő-testülete, a felső-zempléni ev. ref. egyházmegyeinek Sárköz-vidéki lelkészi kara, Keresztury József, az alsó-zempléni ev. ref. esperes, Hutka József e. m. papi főjegyző, Péter Mihály e. m. papi aljegyző, a közelvidék s N.-Mihály városnak különböző felekezeti papjai, közöttük Kaposy Menyhért nagymihályi kerületi róm. kat. esperes, Garzó Bálint gk. alesperes, Kozlay József pazdicsi ág. ev. lelkész, több tanító, Lónyay Gábor gróf e. m. világi tanácsbíró, Kazinczy Artur, Szemere Géza főgondnokok, Görgey Pál; a pazdicsi ág. ev. egyház részéről Stépán Gábor felügyelő, diszmagyarban, s ezenkívül nagyszámu, minden rangú és rendű és felekezeti közönség.

Az agg főpásztor elsősorban Füzesséry Tamás főszolgaéiró — a ki diszmagyarban volt — üdvözölte a nagymihályi járás nevében, annak utána Sulyovszky István városi ügyész Nagy-Mihály város s annak képviselő-testülete nevében. A meglehangu üdvözlő beszédekre külön-külön felelt meg a püspök, kiemelve beszédeiben, hogy: hosszú, 60 éves lelkészi pályája alatt mindig igyekezett a különböző felekezeti hon-

Nem sokáig vártunk, mert csakhamar lövés dördült el, melyet csörgés és szakadozott rőfentések követtek. Vigyázva kidugtam fejemet a kő mögül és megláttam a lefele baktató vadkant. Roppant nagy állat volt, agyaraival besületére vált volna fájának az ó-világban is. Az elágozásnál megállt és nem rőfögött. Meglátta Ottót, a ki könnyelműen elhagyva helyét, lövésre kész fegyverrel ment feléje. Megállt, agyaráit összecsapva, lesunyta fejét, hogy megrohanna Ottót, de ez abban a pillanatban lőtt. A vad felbukott és szórta maga körül a havat. A mi ezután történt, egy pillanat alatt ment végbe, de ez volt életem egyik legborzasztóbb pillanata. Ottó oda akart futni, hogy a vadat megtarkozza, de valami hóval fedett lyukra lépett és puskáját kiejtve kezéből, mellig hóba esett. A mint a disznó őt elesni látta, véresen habzó szájjal föllélt és lassan ugyan, de a sebzett disznó dühösségével közeledett feléje. Benem megfagyott a vér, mert Ottó fegyvertelenül volt kitéve a támadásnak, egészen tehetetlenül. A boróka bokrok miatt nem lőhettem, de magamra kellett vonnom a vad figyelmét. Szaladni kezdtem és jóformán futás közben lőttem. Természetesen nem is találtam, de a durranásra a vad megállt és felém fordult, úgy hogy jól célba vehettem. Eszembe jutott, hogy a Misó bácsi puskagolyója van a másik csőben. A disznó száján jött a vér és fejét feltartotta, úgy hogy a nyaka jól látszott.

— No édes Istenem most segíts!

Gyorsan lőttem, majdnem kapásra és mielőtt a füst eltakarta előlem mindent, fülemben csengett a mondás:

„Nyem babona az, nyem babona!”

polgárok között a egyetértést és szeretetet ápolni s fejleszteni, mert egy az Isten, s mi pedig egy mennyi atyának, egy hazának vagyunk gyermekei, e földtekén testvéreink nincsenek, egyedül az Istenben s önmagunkban bízhatunk. Ő nyugodtan hajthatja le fejét a halálos álomra, s tiszta lelkiismerettel állhat az örök bíró elé, mert nemcsak szóval hirdette, de cselekedte is a szeretetet, felekezeti különbség nélkül. Végül áldást kívánt a nagy-mihályi járás, s N.-Mihály városra minden rendű és rangú és felekezeti közönségére s kérte a főszolgabíró, hogy adja át köszönetét s üdvözlét a vármegye főispánjának azon szíves fogadtatásért, melyet ugy ez alkalommal, mint máskor is tapasztalt a politikai hatóságok részéről s a főszolgabírónak mostani megjelenését is zálognak és jelnek tekintti arra nézve, hogy e vármegye hatóságai súlyt fektetnek a vallásérkölesi élet ápolására s ebben biztos alapját látja az ország és a társadalom megerősödésének!

A fogadtatás után Lónyay Gábor gróf pompás négyes fogatára szállott a püspök s hosszú kocsisortól kísérve, a főszolgabíró s a lasztoméri legényekből álló lovas bandérium vezetése mellett Lasztomérba ment. Lasztomérban a község végén felállított diadalkapu előtt, melyen „Isten hozta“ felírás volt, Olchváry Bertalan a nagy-mihályi fiókegyház gondnoka, a paplakon pedig Virág József lelkész mondottak üdvözlő beszédet. A püspök mindkét beszédre nagy hatással felelt. Fogadtatás után Szemere Géza főgondnoknál szállott meg a püspök s kísérete.

A templomszentelés ünnepe ekként folyt le:

Szept. 9-én reggeli 10 órakor indult a püspök s kísérete és nagyszámu közönség a templomba a harangok hívogató szava mellett. A templom ajtaja előtt Virág József lelkész adta át a templom kulcsait a főpásztornak, a ki kezébe vévén a kulcsokat az „Atya, Fiu és a Szentlélek Isten nevében“ felnyitotta az ajtót, mire a közönségtől kísérve a templomba ment. A templomi közönség között ott láttuk: Dókus Gyula, Dókus Ernő, egyházmegyei világi tanácsbírókat Dókus László e. m. világi főjegyzőt, Szemere Józsefet, Szemere Gézát az egyház főgondnokát, Bessenyei István miglézi főgondnokot, Bartos Boldizsár, Kozlay József pazdicsi ág. ev. lelkész, Keresztury József a.-zempléni esperest, Ólvey János lelkész, Ungból több ref. lelkész, több hölgyet s ezenkívül igen nagy számu közönséget, mely zsufolásig megtöltötte a templomot. Gyülekezeti éneklés után első sorban Kun Bertalan püspök mondott magas szárnyalásu felszentelő imát, azután Péter Mihály kis-azari lelkész tartott egyházi beszédet, nagy hatással fejtegetvén, hogy az ev. ref. templomok 1-ször: a buzgóságnak, mégpedig az okos buzgóságnak helyei, 2-szor: a bölcseségnek csarnokai, 3-szor: a szeretetnek helyei, 4-szer: a szabadságnak várai és az áldozatkészítségnek jelei. — Utána Tudja Mihály deregnei lelkész — Soltész Gyula kis-raskai és Hutka József bánócei lelkész segédletével — uriszent vacsorát osztott, mintegy 300 főnyi hívőnek. Kint a szabad ég alatt a tótajku népnek Kiss Tamás málezai lelkész prédikált.

Hosszu vadászkésemet kirántva siettem a vadhoz, de nem volt szükség kése. Elnyulva, mozdulatlanul feküdt a havon, a mi gyorsan olvadozott körülötte, kiömlő véréből. Ottó lövése az egész orrát esétroncsolta, de rézsut találta és csak az óriási kintől bukkott fel. Az enyém a magasra emelt nyakon bement és azt átítve elszakította a esigolya melletti izmot, egy fenyőfának repült, melyről elgyengülve visszaesett. Megtaláltam könnyen a hogy a hó alól kifeke-tellett.

Ottó ezalatt kievickélt kényelmetlen helyzetéből és Rikárd, meg Viktor is sietve érkeztek meg, nem tudva mire vélni, a három nem egymásután következett lövést. Mikor Ottó hálásan szorongatta kezemet, kíváncsian tudakozódtak a történetek után. Elmondtam nekik mindent és Rikárd jól összeszidta Ottót. Először, mert helyét elhagyva, az egyik első vadásztörvényt sértette meg; másodsor, mert könnyelműségével okatlanul kitétte magát a veszedelemnek és engem is majdnem bajba kevert Ekkor megmutattam nekik a felvett golyót.

— Látjátok, a Miso bácsitól kapott golyó huzott ki a hinárból mindkettőnkét. Igaza volt az öregnek, mert alapos szolgálatot tett ez a golyó. Pedig Ottó babonának nevezte.

— Hát a mi azt illeti, most is annak tartom, én neked köszönhetem, hogy épen maradtam és nem annak a golyóbisnak.

— Hát ha nem talált volna ugy az a golyó a mit kivettem?

— Az a vadásztól függ, nem a golyótól. Ugyan kérlek, honnan is lőttél másodsor? Milyen távol lehettél tőlem és a vadkantól?

— Vagy 30 lépésnyiről lőttem.

Istentisztelet után a paplakon és Szemere Géza főgondnoknál fényes ebéd volt. Ez utóbbi helyen volt a püspök is.* A Szemere Géza főgondnok vendégszerető házána adott ebéden következő felköszöntők hangzottak el: Kun Bertalan a háziasszonyért, mint az ünnepegy menyasszonyáért s a házikisasszonyokért, mint az ünnepegy nyoszolyólányaiért mondott hatásos felköszöntőt, — Hutka József papi főjegyző a püspököt, mint a hü kötelesség teljesítésnek példaképét éltette, — Dókus Ernő, Szemere Gézát mint jó esafádfőért, derék magyarembert s vallásos lélekért emelt poharat. — Dókus Gyula a nőkre mondván toasztott, kívánta: hogy kiki találja meg az óhajtott boldogságát! — Matolay Béla a lelkészeket, — a püspök a lasztoméri egyházat, s ezek között a 3 Dókust, akik felvállalt tiszteletbeli állásaikat példás hűséggel töltik be, az egyházmegye papi és világi papságát, az egész egyházmegye közönségét, és Stépán Gábort, — Stépán Gábor Kun püspököt — s végül Hutka József Görgey Pált éltették. — A paplakon következő toasztok mondtak: Keresztury József alsó-zempléni esperes a püspökért, — ugyancsak ő s Ólvey János és Szokol István lelkészek Péter Mihályért az ünnepnap kiváló szónokáért, — Péter Mihály, Virág Józsefért a buzgó lelkészért, — Kozlay József pazdicsi lelkész az egyetértésért és Virág Józsefért, — végül Keresztury József a hölgyekért mondottak köszöntöket.

Igy folyt le a lasztomériünnepség s mindnyájan egy szép nap emlékével távoztunk az ünnepegy színhelyéről!

Vármegyei ügyek.

Hivatalok vizsgálata. Főispánunk ömeltósága e héten, titkára Staut József kíséretében, megvizsgálta a varannai és a bodrogközi szolgabírói hivatalokat, az ügymenet és hivatalos pénzkezelés tekintetében.

Matolai Etele, szeretett alispánunk, betegségeből teljesen felépülve, f. hó 11-én átvette hivatalának vezetését s a legközelebb megtartott közig. bizottságon már ő volt a vármegye képe.

Haraszthy Miklósnak, a homonnai járás kitünő főszolgabírójának, előismerését fejezte ki, s pedig főispánunk indítványára, a közig. bizottság azért a szép előterjesztéséért, hogy a közig. bizottság n.-mihály—homonna—mezőlaborez—liskói, továbbá a m.-laborez—csertész—tilavai és a homonna—szinna—baligródi törv. hatósági közutak államosítása, egyszersmind a népjólét lehető előbbrevitele érdekében mozgasson meg minden követ. A főszolgabíró előterjesztését a minister legmelegebb jóindulatába már beajánlotta közig. bizottságunk.

Közüti költségvetés. A t. vármegye területén lévő törvényhatósági közutak és műtárgyak 1901. és 1902. évi építése és fenntartása

* Más tudósításból tudjuk, hogy ugyanakkor Nyitray József vendégszerető házána is volt lakoma.

— No hát én nem tartalak valami remek lővőnek, de ha azzal a kivett golyóval nem találod el ezt a farkasfejet harminc lépésről, megadom magamat és elismerem a golyó esodaerejét.

Azzal bundáját, melyről csuklya gyanánt egy farkasfej lógott le, egy lehajló faágon keresztül dobta és kimérte a távolságot.

— Hanem ugy célozz ám, mintha most meg a farkas akarna engem jobb sorsra juttatni.

— Légy nyugodt, hogy most már kíváncsiságból is tőlem telhetően fogok löni.

— Ugyan kérlek lyukaszd ki a bundáját, szólj Viktor nevetve, legalább ha a nyaka közé sipol a szél, megemeleti a mai szép napot.

Jól megcéloztam a farkasfejet, meghuztam a ravaszt és . . . csett . . . a patron nem silt el. A három testvér összenézett, én pedig odaadtam a kissé szétlapult golyót Ottónak.

— Nesze, tedd el emlékül.

Ottó szó nélkül vette át és most ezüstbe foglalva viseli óraláncán. Meg volt győződve a a három flú is, hogy nem véletlenségből került az a golyó hozzám és hogy egy érzéketlen tárgynak is lehet végzettszerű rendeltetése.

De a kinek tetszik, mosolyoghat és mondhatja:

— Mese, képzelődés, véletlen.

Én pedig azt állítom, a mit az öreg Misó bácsi mondott, hogy:

„Nyem babona az! Nyem babona!!“

Gabányi István.

iránt rendelkező költségvetést 424,194 K. 64 f. évi szükséglettel s ugyanannyi évi fedezettel fogadta el és ajánlja jóváhagyásra a Közgyűlésnek a közig. bizottság. Az államsegélyvel fogantatandó építkezések évi szükséglete 73,670 K.-ban állapított meg. Az utadó mértékére nézve azt javasolja a közig. bizottság, hogy mint 1891-től fogva volt, maradjon 1901. és 1902-re is 6%; mert a vármegye gazdasági életére ólomsúlytal nehezede csapások állapotok az adó-percent felemelését ez idő szerint lehetetlenné teszik.

Mennyi egyenes adó folyt be? A kir. pénzügyigazgatásnak ez évi augusztus havi jelentéséből vesszük ki, hogy vármegyénk területén aug. 1—31-ig befizettetett: 283,158 K. 75 f. egyenes adó (most több, mint tavaly ilyenkor, 13,627 K.-val.) jan. 1-től—aug. 31-ig befolyt ugyanezen a címen: 1,007,443 K. 83 f. (igy is több: 76,088 K. 62 f.-el.) **Hátrálékban maradt** aug. 31-én: 1,322,420 K. egyenes adó, kevesebb, mint egy évvel ez előtt: 53,215 K.-val. — Fölemli még a jelentés, hogy vármegyénkben nem kevesebb, mint **negyvenhárom község szenvedett jég- és árvízkarosodást.** Az adóbehajtást a helyszínére kiküldendő központi szakközégek a vármegye alsó részében szept. hó második felétől, az északi részeken pedig csak október, illetve november hónapok folyamán fogják ellenőrizni.

A törvényhatósági utadók befizetése az ez évi augusztusban eléggé kedvező volt. Befolyt tőkében: 19,251 K. 14 f. késedelmi kamatban: 81 K. 76 f., most több, mint a múlt évi aug.-ban 11,573 K. 40 f.-el. Legtöbb (5885 K. 98 f.) folyt be a bodrogközi, legkevesebb (csak 24 K.) a sztrópkai járásból. Az esedékes hátrálék volt szept. hó 1-én: 165,818 K. 72 f. Legkisebb, vagyis 31%, volt a hátrálék S.-A.-Ujhely r. t. városban, csak valamivel több, azaz 39%, a n.-mihályi járásban; legtöbb, vagyis 120%, a sztrópkai járásban.

Választási elnök. A S.-A.-Ujhelyben f. hó 17-én megnyíló polgári leányiskolánál alkalmazandó tanítónők megválasztásával, illetve beértesítésével, a Képviselőtestület megbízásából, e napokban foglalkozt az iskolaszék, mely aktushoz elnökül **Ferencczy Elek** dr.-t küldötte ki a maga kebeléből közig. bizottságnak.

Árvaszékeink tevékenysége. Az elmúlt aug. hó folyamán elintéztett a t. vármegye árvaszékénél 2475 ügydarab, hátrálékként átjött szept. hó 1-re: 357 ügydarab, — S.-A.-Ujhely r. t. város árvaszékénél pedig 18 db., ugyanott feldolgoztatott aug. hó folyamán 127 ügydarab.

Telekkönyvet Varannónak! A varannai járásbíróssággal kapcsolatban máig sincs telekkönyv; azért a járásnak, ha nyilvánkönyvébe akar betekinteni, Gálszécsre kell elfáradnia, a szegény birtokosoktól épenséggel gyalogszerrel, a mi pedig két-három napi idővesztéssel jár. A közig. bizottság, hajolva a varannai járás h. főszolgabírájának, **Diószeghy János**nak, kérésére, az igazságügyminiszterhez, hogy adjon telekkönyvet Varannónak, — felírt.

1%-os és 2%-os pótdadók. Az 1900. évre megszavazott közmivelődési egy percentes és a fizetésemelés céljára szolgáló két percentes vármegyei pótdadók — a kir. adóhivatalok részéről meghitelesített kimutatások szerint 1,881,418 korona állami adóalapon — kiszámítottán, mihez tartásul a községekkel e napokban fognak közölni.

Ebadóösszeírások. Az 1900—01. ebadó-évre vonatkozó, felülvizsgált és záradékolt ebadó-összeírások, az ebadóösszeírások kapcsolatában, további eljárás végett a községekbe kiküldettek; az összeírások beküldésével mind máig késlekedő jegyzőségek ellenében pedig a legszigorúbb rendszabályok nyertek alkalmazást.

Amerikába — Amerikából. Az alispán jelentéséből, melyet a f. hó 12-iki közig. ülés tárgyalt, vesszük ki, hogy a múlt aug. hó folyamán kivándorolt vármegyénkbeli Amerikába 149 egyén, visszajött 91.

Az egészségügyi állapotok vármegyénk területén augusztusban rosszabbodtak. Ujhelyben has-tífusz esete fordult elő, mely ide behurcoltatott. A s.-a.-ujhelyi kir. dohánygyárban, hol ez időszert 578 munkásnót foglalkoztatnak, az egészségi állapot mi kívánni valót sem hagy fenn.

Az iszákosság korlátozásáról szóló vármegyei szabályrendelet legszigorúbb végrehajtására felelősség terhével utasította főszolgabíráinkat és S.-A.-Ujhely polgármesterét közig. bizottságnak; egyszerűs mind az alispán elnöklete alatt id. **Meczner Gyula**, **Szerviczky Odón** és

Mizsák István tiszti főügyész tagokból álló küldöttségre bizta, hogy a szóban levő szabályrendelet lehetőséggel szigorítása érdekében dolgozzanak ki és mutassanak be javaslatot.

A rablétszám az elmúlt augusztus folyamán a s.-a.-ujhelyi törvényszéki ker. börtönben 229 volt, ebben elítélt: 216.

Hirek a nagyvilágból.

A bur háboru, mely immár közel egy éve tartja izgalomban a világot s annyi sok ezer és ezer ember életébe került, rohanva siet a vég felé. A búrok utolsó megerősített hadállásait is kénytelenek voltak feladni s összes tüzérsegők elvesztése után elmenekültek Tranzvál rengetegeibe; **Krüger** elnök maga is, kétségbe esve a jövő elgondolása fölött, elmenekült keletre a Delagoa-öbölbe, a hol hajóra ült, s ha tud, evezze ösmertelen világok felé magának jobb hazát keresni. A „Délafrikai Köztársaság”-nak immár az a története, hogy — volt. Ma már angol gyarmat.

A háborus készülődések, ugy Romániában mint Bulgáriában, éjjel-nappal folynak. A Dobruđa, vagyis Oláhországnak Bolgárországgal közvetlenül érintkező része, már hadilábon áll. Orosz hajók igen nagy számban mennek a bolgár kikötőkbe és hadi szerelvényeket szállítanak.

Békekövet. **Li-Hung-Csang** alkirályt felhatalmazta a kínai császár, hogy a békekötés feltételei iránt a szövetséges hadak államainak megbízottjaival egyezkedjék. — Az oroszok, kikerül a múlt héten még az hírlett, hogy haderejüket kivonják a Mennybirodalmának fővárosából, most napról-napra új csapatokat szállítanak Pekingbe. Legújabb hír szerint Orosz-15,000 embert akar Pekingben teletelni.

Az abruzzói kir. herceg szerencsésen visszakerült északi sarkvidéki utazásából. Krisztiániában, Norvégország fővárosában, vége-hossza nem volt ünnepeltetésének. **Oszkár** király a szerafin-rend nagykeresztjét adományozta a hercegnek, kit hazájába, Olaszországba, lelkesült örömmel kísér haza az örökös jég birodalmából épen s életben visszakerült csapata.

A birodalmi gyűlés, melynek munkaképességét tönkre tette az obstrukció, feloszlattatván, a tartományok képviselői haza szedtek Bécsből, hogy részt vegyenek az újabb választások három elmúltára célul kitűzött alkotmányos küzdelemben.

Amerikában, Texasz tartományban, borzasztó vihar pusztított melynek egész városok s vagy 40,000 ember estek áldozatul. A kár meghaladja a 200 milliót!

A pestis Glasgowban terjed. Két magyar tudós hazánkfa, **Pertik Ottó** dr. és **Frank Odón** dr. orvosok elutaztak Budapestről Skóciába, hogy a pestis gyógyításmódját és a vesztéglőházi szabályokat tanulmányozzák.

Hirek az országból.

Erzsébet királynék lelkiüdvéért szept. hó 10-én, a mikor két éve mult, hogy a legnemesebb szívet Sváje földjén orgyilkos tördöfte keresztül, az egész országban gyászos istentiszteletek voltak a templomokban, hol a jelenvoltak, vallás különbsége nélkül, kegyelettel ország ülték meg a legszomorúbb évfordulót.

Képviselői beszámoló. **Tisza Kálmán** N.-Váradra, **Apponyi Albert** gróf Jászberénybe a jövő hét folyamán ellátogatnak választóik körébe és beszámoló beszédeket mondanak.

Uj választások. A mint hírlik, a kormány 1901. május havára tűzte ki az országos képviselőknek újabb öt év hosszúra történendő megválasztását.

Kossuth Lajos Tódor Olaszországból Budapestre érkezett, betegen fekvő bátyjának, **Ferenecnek**, látogatására.

Huszkoronás bankók. Hivatalos értesítés szerint az új huszkoronás bankjegyek tegnap már életbe léptek. A mostani tízforintosokat az állampénztárak csak az 1901. jan. hó 1-től kezdve vonják be fokozatosan.

Különlélek.

— **Rekviem a királynéért.** Vértanu halált szenvedett dicső királynék szomorú halálának második évfordulóján, szept. 9-én, mint széles hazánkban mindenütt, azonképpen Sátoralja-Ujhelyben is, méltó kegyelettel áldoztak a megdicsőült emlékezetének. Ennek látható jeleül a középületekre s számos magánháza is kitűzték a fekete zászlót, a templomokban pedig gyászos istentiszteleteket tartottak. A vármegyei, állami és városi tisztviselők és a tisztikar a róm. kat. plebánia templomban tartott nagy rekviemen

vett részt, a mely templom e szomorú alkalomra zsufolásig megtelt. A rekviem végén gyászba öltözött urhölgyek az építendő **Örök-imádás-templom** javára gyűjtést rendeztek, a mely e vallásos célra 200 korona körüljáró összeget eredményezett. — **Nagy-Mihályról** írják: Boldog emlékeztü **Erzsébet** királyasszonyunk gyászos halálának évfordulóját kegyeletesen, gyászoló szeretettel ünnepelte Nagy-Mihály. A róm. kat. és gör. kat. templomokban tartott gyászistentiszteleten résztvettek a vármegyei, állami és városi különféle hivatalok s az állami iskola növendékei tanítók vezetése mellett. — Az izr. diszes imaházában mély esend honolt. **L.** — **A s.-a.-ujhelyi „statusquo”** izr. anyahitközség méltó kegyelettel adózott megboldogult királynék emlékének. Szept. 10-én a hitközség főkéntora gyászos templomú énekeket adott elő a kórus kíséretében, ft. **Weisz Kálmán** főrabbi pedig emelkedett szellemű imát mondott nagyszonyunk lelki üdvéért. **Sch.**

— **Királyi adomány.** Ófelsége a király, kabinetirodája útján és főispánunk közbenjárásával, **Malcsiszky Gyula** kvakóci tanító részére 30 korona legkegyesebb adományt küldött.

— **Személyi hírek.** **Fejérváry Géza** br., honvédelmi miniszter, a galicziai hadgyakorlatokra utaztában f. hó 9-én este érintette városunkat, azonban szalonkocsijából ki nem szállott, hanem 15 pernyi várakozás után **Mező-Laborez** felé tovább utazott. — **Arnótfalvy István**, vezérkari honvéd-ezredes, a honvédelmi ministériumban a III. ügyosztály vezetője, testvérei látogatása céljából pár napig S.-A.-Ujhelyben időzött s tegnap utazott vissza Budapestre.

— **Uj királyi tanácsos.** **Kecskés Dezső** kir. pénzügyigazgató, királyi tanácsosi címmel ruházttatván fel, Ungvárról Sopronba helyeztetett át s az ottani pénzügyigazgatóság vezetésével bízott meg. Igen tisztelt barátunk, ki a 70-es évek végén és a 80-as évek elején S.-A.-Ujhelyben az akkor fennállott kir. illetékkiszabási hivatalnak volt vezetője, épp most bucsulatókat tesz városunkban. Királyi tanácsossá történt kinevezetéséhez gratulálunk!

— **A polgári iskola gondnoka.** A s.-a.-ujhelyi polgári leányiskola gondnokává **Székelly Imre** takarékpénztári főkönyvelő tisztelt barátunkat választotta meg az iskolaszék. Gratulálunk a szerencsés választáshoz!

— **„Kitűnő” érdemjegy.** **Szappanos Imre**, a s.-a.-ujhelyi rk. hitközségnek széphanu kántora, ki már eddig is ösmert nevet vívott ki magának az énekpedagógia terén, f. hó 4-én Egerben, az érseki tanítóképzőben, hol évekkel ez előtt nyerte szakképesítését, magát újabb szakkvizsgálatnak vetvén alá — még pedig a magyar egyházi ének és zenének olyan országos hírű mestere előtt, mint egy **Zsaskovszky** — ugy az egyházi népénekből, mint a római karénekből és orgonálásból is, s külön-külön **kitűnő** érdemjegyet kapott. Egbekajáltó t. földinknek és szakmunkatársunknak ehhez a legújabb fényes sikeréhez szívesen gratulálunk!

— **Hamis százások?** A mult hetekben, hogy a **Takács Zoltán** dr. hirhedtté vált bankóhamisítási ügyével foglalkozott a fővárosi és vidéki sajtó, több lap olyan közléseket hozott, hogy Ujhelyben is temérdek hamis százas van forgalomban és hogy Takács itt is többször dorbézolt volna. Mint biztos forrásból értesülünk, az első dologból semmi sem igaz, mert Ujhelyben egyetlen hamis bankót, de még nyomát sem sikerült eddig felfedezni. A másik dologban van valami igaz, mert a nyomozás adatai szerint Takács egy izben csakugyan járt itt a **Központi** kávéházban, hol egy pikoló-feketét ivott, a mikor egy idegen uri kinézésű emberrel is érintkezett, a ki több izben megfordult Ujhelyben. A hamis százások sorszáma különben: 6581—55,055. Ujabb elfogatások, de nem Ujhelyben, várhatók.

— **Uj igazgatósági tagok.** A Zemplén megyei keresk. termény és hitelbank f. hó 9-én tartott közgyűlésén **Hönsch Dezső** és **Zinner Adolf**ot igazgatósági tagokká választotta.

— **Uj piacrend.** A polgármester a mult héten új piaci rendet léptetett életbe, nevezetesen: az **életneműek** eladási helyéül, az eddigi **Andrássy-utca** helyett a **Palotás** és **Bereczki-utca**kat jelölte ki a burgonyát, káposztát, dinyétyét és gyümölcsöt pedig szekereken a **közkörház sarkától lefelé** és a **volt sertéspiac helyén** fogják árulni. A **sertéspiac** felkerült a **Hecke-térre**, egy erre a célra külön elkerített helyre. — Ha már ide jutott a sertéspiac: nagyon kérjük a polgármester urat, hogy az oda vezető járhatatlan utat sürgősen csináltassa meg!

— **Lelkészi áthelyezés** Az egyházmegyei hatóság Zemplén-Szinnáról Kis-Szebenbe hitoktatói minőségben áthelyezte **Fagulya Lajos** segédlelkészt. A közszeretnek örövendett, kiválóan nemes törekvésű segédlelkész távozását, bár új állomása „gradus ad Parnassum”, Szinna és egész nagy környékének intelligens ciája őszintén fájjalja. A „Zemplén” szorgalmas le-

Folytatás a II. mellékleten

íránt rendelkező költségvetést 424,194 K. 64 f. évi szükséglettel s ugyanannyi évi fedezettel fogadta el és ajánlja jóváhagyásra a Közgylésnek a közg. bizottság. Az államsegélyvel fogantatosítandó építkezések évi szükséglete 73,670 K.-ban állapított meg. Az utadó mértékére nézve azt javasolja a közg. bizottság, hogy mint 1891-től fogva volt, maradjon 1901. és 1902-re is 6%; mert a vármegye gazdasági életére ólomsúlytal nehezede csapások állapotok az adópercent felemelését ez idő szerint lehetetlenné teszik.

Mennyi egyenes adó folyt be? A kir. pénzügyigazgatóság az évi augusztus havi jelentéséből vesszük ki, hogy vármegyénk területén aug. 1—31-ig befizettetett: 283,158 K. 75 f. egyenes adó (most több, mint tavaly ilyenkor, 13,627 K.-val.) jan. 1-től—aug. 31-ig befolyt ugyanezen a címen: 1,007,443 K. 83 f. (igy is több: 76,088 K. 62 f.-el.) **Hátrálékban maradt** aug. 31-én: 1,322,420 K. egyenes adó, kevesebb, mint egy évvel ez előtt: 53,215 K.-val. — Fölemlíti még a jelentés, hogy vármegyénkben nem kevesebb, mint **negyvenhárom község szenvedett jég- és árvízkárosodást.** Az adóbehajtást a helyszínére kiküldendő központi szakközégek a vármegye alsó részében szept. hó második felétől, az északi részeken pedig csak október, illetve november hónapok folyamán fogják ellenőrizni.

A törvényhatósági utadók befizetése az ez évi augusztusban eléggé kedvező volt. Befolyt tőkében: 19,251 K. 14 f. késedelmi kamatban: 81 K. 76 f., most több, mint a múlt évi aug.-ban 11,573 K. 40 f.-el. Legtöbb (5885 K. 98 f.) folyt be a bodrogközi, legkevesebb (csak 24 K.) a sztrópkai járásból. Az esedékes hátrálék volt szept. hó 1-én: 165,818 K. 72 f. Legkisebb, vagyis 31%, volt a hátrálék S.-A.-Ujhely r. t. városban, csak valamivel több, azaz 39%, a n.-mihályi járásban; legtöbb, vagyis 120%, a sztrópkai járásban.

Választási elnök. A S.-A.-Ujhelyben f. hó 17-én megnyíló polgári leányiskolánál alkalmazandó tanítónők megválasztásával, illetve beérősítésével, a Képviselőtestület megbízásából, e napokban foglalkozott az iskolaszék, mely aktushoz elnökül **Ferenzy Elek dr.-t** küldötte ki a maga kebeléből közg. bizottságunk.

Árvaszékeink tevékenysége. Az elmúlt aug. hó folyamán elintéztetett a t. vármegye árvaszékénél 2475 ügydarab, hátrálékként átjött szept. hó 1-re: 357 ügydarab, — S.-A.-Ujhely r. t. város árvaszékénél pedig 18 db., ugyanott feldolgoztatott aug. hó folyamán 127 ügydarab.

Telekönnyvet Varannónak! A varannai járásbíróssággal kapcsolatban máig sines telekkönyv; azért a járásnak, ha nyilvánkönyvébe akar betekinteni, Gálszécsre kell elfáradnia, a szegény birtokosostálynak épen séggel gyalogszerrel, a mi pedig két-három napi idővesztéssel jár. A közg. bizottság, hajolva a varannai járás h. főszolgabírájának, **Diószeghy Jánosnak**, kérésére, az igazságügyminiszterhez, hogy adjon telekkönyvet Varannónak, — felírt.

1%-os és 2%-os pótdadók. Az 1900. évre megszavazott közmívelődési egy percentes és a fizetésemelés céljára szolgáló két percentes vármegyei pótdadók — a kir. adóhivatalok részéről meghitelesített kimutatások szerint 1,881,418 korona állami adóalapon — kiszámítatván, mihez tartásul a községekkel e napokban fognak közölni.

Ebadóösszeírások. Az 1900—01. ebadó-évre vonatkozó, felülvizsgált és záradékolt ebadó-összeírások, az ebadóösszeírások kapcsolatában, további eljárás végett a községekbe kiküldettek; az összeírások beküldésével mind máig késlekedő jegyzőségek ellenében pedig a legszigorúbb rendszabályok nyertek alkalmazást.

Amerikába — Amerikából. Az alispán jelentéséből, melyet a f. hó 12-iki közg. ülés tárgyalt, vesszük ki, hogy a múlt aug. hó folyamán kivándorolt vármegyénkben Amerikába 149 egyén, visszajött 91.

Az egészségügyi állapotok vármegyénk területén augusztusban rosszabbodtak. Ujhelyben has-tífusz esete fordult elő, mely ide behurcoltatott. A s.-a.-ujhelyi kir. dohánygyárban, hol ez időszert 578 munkásnőt foglalkoztatnak, az egészségi állapot mi kívánni valót sem hagy fenn.

Az iszákosság korlátozásáról szóló vármegyei szabályrendelet legszigorúbb végrehajtására felelősség terhével utasította főszolgabíráinkat és S.-A.-Ujhely polgármesterét közg. bizottságunk; egyszersmind az alispán elnöke alatt id. **Meczner Gyula, Szerviczky Odón** és

Mizsák István tiszti főügyész tagokból álló küldöttségre bizta, hogy a szóban levő szabályrendelet lehetősége szigorítása érdekében dolgozzanak ki és mutassanak be javaslatot.

A rablatszám az elmúlt augusztus folyamán a s.-a.-ujhelyi törvényszéki ker. börtönben 229 volt, ebben elítélt: 216.

Hirek a nagyvilágból.

A bur háboru, mely immár közel egy éve tartja izgalomban a világot s annyi sok ezer és ezer ember életébe került, rohanva siet a vég felé. A búrok utolsó megerősített hadállásaikat is kénytelenek voltak feladni s összes tüzérsegők elvesztése után elmenekültek Tranzvál rengetegekbe; **Krüger** elnök maga is, kétségbe esve a jövő elgondolása fölött, elmenekült keletre a Delagoa-öbölbe, a hol hajóra ült, s ha tud, elevez ösmertelen világok felé magának jobb hazát keresni. A „Délafrikai Köztársaság”-nak immár az a története, hogy — volt. Ma már angol gyarmat.

A háborus készülődések, ugy Romániában mint Bulgáriában, éjjel-nappal folynak. A Dobruđa, vagyis Oláhországnak Bolgárországgal közvetlenül érintkező része, már hadi lábón áll. Orosz hajók igen nagy számban mennek a bolgár kikötőkbe és hadi szerelvényeket szállítanak.

Békekövet. **Li-Hung-Csang** alkirályt felhatalmazta a kínai császár, hogy a békekötés feltételei iránt a szövetséges hadak államainak megbízottjaival egyezkedjék. — Az oroszok, kikről a múlt héten még az hirlett, hogy haderejüket kivonják a Mennybirodalmának fővárosából, most napról-napra új csapatokat szállítanak Pekingbe. Legújabb hir szerint Orosz-15,000 embert akar Pekingben teleltetni.

Az abruzzói kir. herceg szerencsésen visszakerült északi sarkvidéki utazásából. Krisztiániában, Norvégország fővárosában, vége-hossza nem volt ünnepeltetésének. **Oszkár** király a szerafin-rend nagykeresztjét adományozta a hercegnek, kit hazájába, Olaszországba, lelkesült örömmel kísér haza az örökös jég birodalmából épen s életben visszakerült csapata.

A birodalmi gyűlés, melynek munkaképességét tönkre tette az obstrukció, feloszlattatván, a tartományok képviselői haza szédtek Bécsből, hogy részt vegyenek az újabb választásokat három elmúltára célul kitűzött alkotmányos küzdelemben.

Amerikában, Texasz tartományban, borzasztó vihar pusztított melynek egész városok s vagy 40,000 ember estek áldozatul. A kár meghaladja a 200 milliót!

A pestis Glasgowban terjed. Két magyar tudós hazánkba, **Pertik Ottó dr.** és **Frank Odón dr.** orvosok elutaztak Budapestről Skóciába, hogy a pestis gyógyításmódját és a veszteglőházi szabályokat tanulmányozzák.

Hirek az országból.

Erzsébet királynéknak lelkiüdvéért szept. hó 10-én, a mikor két éve mult, hogy a legnemesebb szívet Sváje földjén orgyilkos tördöfte keresztül, az egész országban gyászos istentiszteletek voltak a templomokban, hol a jelen voltak, vallás különbsége nélkül, kegyelettel ország ilték meg a legszomorúbb évfordulót.

Képviselői beszámoló. **Tisza Kálmán N.-Váradra, Apponyi Albert** gróf Jászberénybe a jövő hét folyamán ellátogatnak választóik körébe és beszámoló beszédekert mondanak.

Uj választások. A mint hirlik, a kormány 1901. május havára tüzte ki az országos képviselőknek újabb öt év hosszúra történendő megválasztatását.

Kossuth Lajos Tódor Olaszországból Budapestre érkezett, betegen fekvő bátyjának, **Ferenek**, látogatására.

Huszkoronás bankók. Hivatalos értesítés szerint az új huszkoronás bankjegyek tegnap már életbe léptek. A mostani tízforintosokat az állampénztárak csak az 1901. jan. hó 1-től kezdve vonják be fokozatosan.

Külömfélék.

— **Rekviem a királynéért.** Vértanu halált szenvedett dicső királynéknak szomorú halálának második évfordulóján, szept. 9-én, mint széles hazánkban mindenütt, azonképpen Sátoralja-Ujhelyben is, méltó kegyelettel áldoztak a megdicsőült emlékezetének. Ennek látható jeleül a középületekre s számos magánháza is kitűzték a fekete zászlót, a templomokban pedig gyászos istentiszteleteket tartottak. A vármegyei, állami és városi tisztviselők és a tisztikar a róm. kat. plebánia templomban tartott nagy rekviemen

vett részt, a mely templom e szomorú alkalomra zsufolásig megtelt. A rekviem végén gyászba öltözött urhölgyek az építendő **Örk-imádás-templom** javára gyűjtést rendeztek, a mi e vallásos célra 200 korona körüljáró összeget eredményezett. — **Nagy-Mihályról** írják: Boldog emlékeztető **Erzsébet** királyasszonyunk gyászos halálának évfordulóját kegyeletesen, gyászoló szeretettel ünnepelte Nagy-Mihály. A róm. kat. és gör. kat. templomokban tartott gyászistentiszteleten résztvettek a vármegyei, állami és városi különféle hivatalok s az állami iskola növendékei tanítók vezetése mellett. — Az izr. diszes imaházában mély esend honolt. **L.** — **A s.-a.-ujhelyi „statusquo”** izr. anyahitközség méltó kegyelettel adózott megboldogult királynéknak emlékének. Szept. 10-én a hitközség főkéntora gyászos templomi énekeket adott elő a kórus kíséretében, ft. **Weisz Kálmán** főrabbi pedig emelkedett szellemű imát mondott nagyasszonyunk lelki üdvéért. **Sch.**

— **Királyi adomány.** Ófelsége a király, kabinetirodája útján és főispánunk közbenjárásával, **Malcsiszky Gyula** kvakóci tanító részére 30 korona legkegyesebb adományt küldött.

— **Személyi hírek.** **Fejérváry Géza** br., honvédelmi miniszter, a galicziai hadgyakorlatokra utaztában f. hó 9-én este érintette városunkat, azonban szalonkoesijából ki nem szállott, hanem 15 pernyi várakozás után **Mező-Laborez** felé tovább utazott. — **Arnótfalvy István,** vezérkari honvéd-ezredes, a honvédelmi ministériumban a III. ügyosztály vezetője, testvérei látogatása céljából pár napig S.-A.-Ujhelyben időzött s tegnap utazott vissza Budapestre.

— **Uj királyi tanácsos.** **Kecskés Dezső** kir. pénzügyigazgató, királyi tanácsosi címmel ruháztatván fel, Ungvárról Sopronba helyeztetett át s az ottani pénzügyigazgatóság vezetésével bizatott meg. Igen tisztelt barátunk, ki a 70-es évek végén és a 80-as évek elején S.-A.-Ujhelyben az akkor fennállott kir. illetékkiszabási hivatalnak volt vezetője, épp most bucsulatókat tesz városunkban. Királyi tanácsossá történt kinevezetéséhez gratulálunk!

— **A polgári iskola gondnoka.** A s.-a.-ujhelyi polgári leányiskola gondnokává **Székelly Imre** takarékpénztári főkönyvelő tisztelt barátunkat választotta meg az iskolaszék. Gratulálunk a szerencsés választáshoz!

— **„Kitűnő” érdemjegy.** **Szappanos Imre,** a s.-a.-ujhelyi rk. hitközségnek szephangu kántora, ki már eddig is ösmert nevet vívott ki magának az énekpedagógia terén, f. hó 4-én Egerben, az érseki tanítóképzőben, hol évekkal ez előtt nyerte szakképesítését, magát újabb szakkvizsgálatnak vetvén alá — még pedig a magyar egyházi ének és zenének olyan országos hírű mestere előtt, mint egy **Zsasskovszky** — úgy az egyházi népénekből, mint a római karénekből és orgonálásból is, s külön-külön **kitűnő** érdemjegyet kapott. Egbekajáltó t. földiknek és szakmunkatársunknak ehhez a legújabb fényes sikeréhez szívesen gratulálunk!

— **Hamis százások?** A mult hetekben, hogy a Takács Zoltán dr. hirhedtté vált bankóhamisítási ügyével foglalkozott a fővárosi és vidéki sajtó, több lap olyan közléseket hozott, hogy Ujhelyben is temérdek hamis százas van forgalomban és hogy Takács itt is többször dorbézolt volna. Mint biztos forrásból értesülünk, az első dologból semmi sem igaz, mert Ujhelyben egyetlen hamis bankót, de még nyomát sem sikerült eddig felfedezni. A másik dologban van valami igaz, mert a nyomozás adatai szerint Takács egy ízben csakugyan járt itt a **Központi** kávéházban, hol egy pikoló-feketét ivott, a mikor egy idegen uri kinézésű emberrel is érintkezett, a ki több ízben megfordult Ujhelyben. A hamis százások sorszáma különben: 6581—55,055. Ujabb elfogatások, de nem Ujhelyben, várhatók.

— **Uj igazgatósági tagok.** A Zemplén megyei keresk. termény és hitelbank f. hó 9-én tartott közgyűlésén **Hönsch Dezsőt** és **Zinner Adolfot** igazgatósági tagokká választotta.

— **Uj piacrend.** A polgármester a mult héten új piaci rendet léptetett életbe, nevezetesen: az **életneműk** eladási helyéül, az eddigi **Andrássy-utca** helyett a **Palotás** és **Bereczki-utca**kat jelölte ki a burgonyát, káposztát, dinnyét és gyümölcsöt pedig szekereken a **közkörház sarkától lefelé** és a **volt sertéspiac helyén** fogják árulni. A **sertéspiac** felkerült a **Hecke-térre,** egy erre a célra külön elkerített helyre. — Ha már ide jutott a sertéspiac: nagyon kérjük a polgármester urat, hogy az oda vezető járhatatlan utat sürgősen csináltassa meg!

— **Lelkeszi áthelyezés** Az egyházmegyei hatóság Zemplén-Szinnáról Kis-Szebenbe hitoktatói minőségben áthelyezte **Fagulya Lajos** segédlelkész. A közszeretetlenkedő örvendett, kiválóan nemes törekvésű segédlelkész távozását, bár új állomása „gradus ad Parnassum”, Szinna és egész nagy környékének intelligens ciája őszintén fájjalja. A „Zemplén” szorgalmas le-

Folytatás a II. mellékleten

velezőjét és hű barátját sajnálja a távozásban. Isten vezérelje!

— **Művészet.** Plakátok hirdetik, hogy f. hó 21-én, pénteken, a vármegyeháza nagytermében művészet fog tartatni, még pedig Rákossy Szidi, Fedák Sári és Polonyi Elemér közreműködésével jótékony célra. Jegyek válthatók Landemann Miksa könyvkereskedésében.

— **Ki lesz a színigazgató?** E felett a kénye sikérdés felett — melynek nem hiányoznak az ő kulissza-titkai sem — f. hó 13-án, esteli 8 órakor, vagy másfélórát eszmecsere után, döntött Dókus Gyula esz. és kir. kamarás elnöke mellett tartott ülésén a színügyi bizottság. A pályázók közül Halasi Béla színigazgatót érte a szerencse, hogy S.-A.-Ujhelynek modernül átépített szép színházát — ha a „tanács“ is úgy akarja, a mint a „bizottság“ legeslegjobbának látja — megnyissa elég jónak ígérkező társulatával, s pedig előreláthatóan még a évi nov. hó közepe táján, a mikorára készen lehetnek a színház belső díszítésének utolsó esetvonásával is. — **Halasi,** folyamodásában adott programjából ítélve, olyan erős társulatot hoz városunkba, a minő Krecsányi óta Ujhelyben még nem igen fordult meg. Az ötvenhat tagból álló színtársulat névsora ez; nők: Gyurmán Alic, Gönczy Bella, H. Serfőzy Etel, Nagy Margit, Latabar Anna, Hevessyné Anna, Rápolthy Katinka, Ráthonyi Tilla és Radnay Zsuzska, — **8 kardalosz** és még **2 balettáncosnő**, — **férfiak:** Csáky Ferenc, Gabányi László, Gabányi Pista, Halasy Béla, Iványi Dezső, Hidassy Kornél, Rédey István, Rélay Gyula, Szentiványi Sándor. — **Karnagy:** Szenger Gusztáv. — **8 kardalos és 12 zenész.** — A segédszemélyzet ez: Simándy Zsigmond sűgő, Gisztl János fodrász 1 segéddel, Varga Sándor fűzőmester 2 segéddel, Hollóssy Vince főkellékes 2 segéddel, Ollósy Adolf főruhátáros 2 segéddel. — **Színházi szolga:** Rippner Albert. — **A Kassán megjelenő Pannonia politikai napilap ily ir Halasiról:** „S.-A.-Ujhely jobb igazgatót keresve sem találtatott, mert Halasi ügyis mint művész, ugyis mint rendező kiváló szakértelemmel bír, mely szakértelmét az ujhelyi színházban alkalma lesz bőven érvényesíteni.“ Ugy legyen! — Ertesülésünk szerint a tanács holnap fog a színügyi bizottság javaslata felett dönteni.

— **Elismerő oklevél.** A kereskedelemügyi kir. miniszter Balogh József volt rákóczi lelkész leányát, Balogh Irmát, a „Zemplén“-nek is jeles munkatársát, a házi ipar fejlesztése és különösen a szövőipar terjesztése körül kifejtett tevékenységéért elismerő oklevéllel tüntette ki. Gratulálunk!

— **Szeptember.** „Még nyílnak a völgyben a réti virágok“... de zord leheletével már itt kísért az ősz. Benne vagyunk az őszi hangulatban: ólomszínű felhőkkel tarkított ég, párakkal terhelt levegő, lassan szitáló eső, hervadt levelek és ó... nátha, te iszonyu próza! Bizonybizony rá kell már fanyalodunk az **übereihára**, ha a hűvös szél végig szántja az utcákat, kénytelen kellelten szaporább lépésre uszolván a járőröket. A színes ruhák is bekerülnek a lomtárba, mintha a nyárral eltűnt volna minden joga az ihletnek. A szín, illat, édes melegség hazáját lenyűgözi a komor dermedés. Az illat egyhangu szürkességbe olvad és sötétben mered élénk az elmúlás szomorú gondolata. Memento mori!

(iv.)
— **Ausztriába szóló levelezések bérmentesítése** Félhivatalos jelleggel kaptuk a következő sorokat: Az osztrák postaigazgatás már ismételt felszólalt a Magyarországból Ausztriába elégtelenül bérmentesítve feladott levelezőlapok nagy száma miatt. Ujabb eszközölt feljegyzések szerint egyedül a bécsi központi levélkebesítő hivatalhoz hat hét leforgása alatt 35,260 elégtelenül bérmentesített levelezőlap érkezett Magyarországból. Ezen hibás bérmentesítés azon körülménynek tulajdonítható, hogy a közönség a f. évi január 1-vel életbe lépett tarifális változásokat még most sem veszi figyelembe s Ausztriába szóló levelezőlapjait még most is 5 fillér helyett 4 fillérral bérmentesíti.* A közönség tájékoztatására ez alkalomból ismételt közöljük, hogy a **külföldre** szóló egyszerű levél díja 25 fillér, a levelezőlap díja 10 fillér, **Ausztria-, Bosznia-, Herzegovina-, Németország-, Szerbia és Montenegróval** való forgalomban pedig a levél díja 10 fillér, a levelezőlap díja 5 fillér.

— **Keresztaszentelés.** F. hó 9-én, Mária-napiján, Kis-Ujlakon, a Bodrogköznek ebben a szerény kis községében Tóth István, Amerikában élő honfitársunk hazajáró áldozatából, keresztaszentelés volt. A szentelést megelőző misét a bodrogközi papság érdemes Nesztora ft. Wischán József radi rk. plebános mondotta Szent-Márián, „Rad, mater filiájá“-ban, honnan

* Hát akkor a magyarországi posta miért továbbítja? Szerk.

mise után a községekből összesereglett népet processzióban Kis-Ujlakra vezette, hová nem sokára a nagy-kövesdi körmenet is megjött a szép, lélekemelő egyházi ünnepségre. Magát a keresztaszentelést ft. Szepessy Ede, bolyi esperesplebános, végezte fényes segédlettel, mely után ft. Bányász Odön nagy-kövesdi plebános remek beszédet intézett az összesereglett nagy gyülekezethez.

— **Rejtejmes lopás.** Nem régiben történt, hogy a hosszulási bíró szobájából fényes nappal 680 korona bankpénz szörin lábán eltűnt, helyesebben a kihuzó asztalból valaki ellopta. A nyomozást ez ügyben megindították s annak szálai, értesülésünk szerint, Ujhelybe vezettek. Megdöbbenet, hogy a lopás elkövetésével intelligens embereket gyanúsítanak.

— **Tanév-megnyitás a sáros pataki főiskolában.** Az új iskolai év ünnepies megnyitása f. hó 10-én délelőtt 8 órakor ment végbe a főiskolai imateremben az Igazgató-tanács jelenlétében. A „Jövel szent Lélek 11 Isten“ élénkítése után Novák Lajos főiskolai lelkész kérte az úr kegyelmét az iskolai évben is a főiskola munkásaira, a tanárookra és tanulóakra egyaránt; majd Zindely István dr. közigazgató intézett szép intő, buzdító beszédet a tanuló ifjúsághoz s ezzel az 1900—1901-ik iskolaévet megnyitottak nyilvánította. Fejes István főiskolai algonok, míg egyfelől a legmélyebb kegyelet, a legteljesebb elismerés hangján emlékezett meg a főiskolának az utóbbi hónapok alatt elhunyt két nagy tudományú tanáról: **Warga Lajosról** és **Nagy Gusztávról**, s a mely honfui fájdalom hangján emlékezett meg **Erzsébet magyar királyné** gyászos haláláról, — melynek éppen e napon volt második évfordulója — addig másfelől az előjáróság nevében is a legmelegebb rokonszenvvel üdvözölte Szánthó Gyula és Ballagi Géza tanárokat e főiskola körében eltöltött 25 éves tanári munkásságuk alkalmából, s őket, valamint az elhunyt tanárokat is követendő példányképpül állította az ifjúság elé. Miután arra kérte a tanárokat, hogy a **vezetésökre bizott ifjúságnak ne csak oktatói, hanem nevelői is legyenek**: áldást kívánt a tanárság és a tanulólag munkálkodására!

— **Huszonöt éves tanári jubileom.** A folyó 1900—1901-ik iskolai év kezdetével a sáros pataki főiskolának két nagy tudományú, nagy buzgalmu, széles körben ismert tanára érte meg e főiskolában való működésének 25 éves fordulóját: **Szánthó Gyula dr.**, a római jog és a bányajog nyilvános rendes tanára, főiskolai pénztári ellenőr, a tisztai ág. ev. egyházkerület jegyzője, ki az eperjesi jogakadémiáról hivatott meg 1875. nyarán e főiskola tanárául, — és **Ballagi Géza dr.** az alkotmány és kormányzati politika, a magyar közjog és nemzetközi jog tanára, a m. tud. Akadémia levelező tagja, a sáros pataki takarékpénztár elnöke. Mindketten 1875. szept. 1-én kezdették meg a sáros pataki főiskolában való működésüket s azóta diszei, dicsekedései lettek főiskolánknak, kik életök javát, szívök minden lángját, elméjük minden kincsét ennek felvirágzására szentelték, nem keresve, nem várva egyéb babért, mint az öntudat jutalmát s az igazság utjaira vezetett tanuló ifjúság hálaérzelmeit! — **Mig Szánthó Gyula dr.** inkább a esőndes, zajtalan munkásság embere, a világtól visszavonuló tudós buvárkodás képviselője: addig **Ballagi Géza dr.** két kézzel szórta az egyház és iskola, a tudomány és a gyakorlati élet minden mezején gazdag lelke minden kincsét, kifáradni nem bír ereje minden munkásságát, hogy alkosson és gyarapítson. Szinte azt hiszi az ember, hogy tiz keze van, annyi helyen látni munkásságát! — A tanárkar méltó módon óhajtott megünnepelni a két érdemes tanártárs életének e nevezetes fordulópontját, de ismerte azt, hogy ők mennyire nem barátai a jubileomoknak, mennyire óhajtanak a nyilvános ünnepelés elől kitérni, meghajolt kívánságaik előtt, s csak zárt körben, családi otthonukban fejezte ki előttük üdvözlét, nagyrabecsülését. Vasárnap, szept. 9-én, délelőtt 11 órakor **Zindely István dr.** közigazgató vezette alatt egy 15 tagból álló tanári küldöttség jelent meg előbb **Szánthó dr.-nál**, aztán **Ballagi dr.-nál** s mindkét helyen a közigazgató tolmácsolta a tanár-ág érzelmeit a jubilánsok iránt, kifejezve, hogy e nap örömnapp főiskolánkra nézve, s ha egyfelől hálát adunk a Gondviselésnek, hogy őket nekünk, főiskolánknak adta, másfelől továbbra is áldást kérünk előttükre, működésükre, kívánva, hogy igen sokáig tartsa meg őket az Isten erőben, egészségben, főiskolánk javára, családjok boldogítására! Az ünnepelt az üdvözlőre mély meghatottsággal válaszoltak; könyök közt vallották magokat boldogoknak, hogy a Gondviselés e főiskola körébe vezérelte utjokat s továbbra is ennek hűséges szolgálatára kötelezték magokat! Áldás és békeesség legyen ezentul is életökön, munkásságokon! (Ljének! — szerk.) r. l.

— **Tüz. Hegyi** községben a múlt héten tűz ütött ki, melynek mintegy 40 lakóház esett martalékaul.

— **Házasság.** **Winkler Lajos dr.**, margittai közjegyző, f. hó 11-én lépett házasságra Ujhelyben **Fejér Olgával**, **Fejér Andorné sz. Papp Szidonia** urnő Bihar-vármegyei volt fősoldgábiró özvegyének kedves szép leányával.

— **Adományok a sáros pataki főiskola javára.** **Novotny Lajos dr.**, kir. tanácsos, budapesti főorvos, ki az 1877—78-ik iskolai évben a sáros pataki főiskolában tett érettségi vizsgálatot, hálás szíve sugallatát követve, a múlt hó folyamán **ezer koronát** küldött a főiskola igazgatójához azzal a rendeltetéssel, hogy annak 4%-os kamata évenként a gimnázium egy szorgalmas, jó viseletű tanulója jutalmazására fordíttassék. Ez adomány annál becsesebb, mert az **adományozó róm. kat. vallású**; mint leveleiben írja: a főiskolának köszönheti, hogy emberré lett s a társadalomban oly kiváló pozíciót foglal el. Ime a **magvetőről** szóló példázat: né-melyik mag százszoros gyümöl esőtterem! — **Hasonlóképp Ballagi Géza dr.**, főiskolai tanár, jogakadémiánk dicsekedése, egy tudós család méltó tudós tagja, kit az isteni Gondviselés abban a kegyében részesített, hogy immár 25 év óta engedi őt erőben, egészségben e főiskolának, a protestáns tanügynek, e városnak, e vármegyének javára, áldására a sáros pataki főiskolában működni, — e nevezetes időpont emlékére **kétezer koronás alapítványt** tett e főiskolára azzal a rendeltetéssel, hogy annak 4%-os kamata évenként felváltva egy kitünő igyekezetű jogász, teologus és gimnáziumi tanuló jutalmazására fordíttassék. — **Özv. Warga Lajosné urnő** — hogy májusban elhunyt férje: **Warga Lajos teol. tanár** többször kifejezett szándékának eleget tegyen s a tudós tanár emléket a főiskolában megörökítse, — hátrahagyott könyvei közül egy könyves-szekrény tartalmát, nagyobbbrészt egyháztörténeti műveket, mintegy 1000 korona értékben, a főiskolai könyvtárnak adományozta.

r. l.
— **Élelmi szerek szállítására** hirdet pályázatot a s.-a.-ujhelyi honvéd-zászlóalj parancsnoksága és pedig az 1901. évi január hó 1-től 1901. évi december hó 31-ig terjedőre időre szükséges kenyér- és zabszállításának/biztosítása tárgyában. A szállítási ajánlati minta és a szállítási feltételek füzete naponként d. e. 9 órától 11-ig a s.-a.-ujhelyi honvéd-laktanya zászlóalj-kezelő-tiszti irodában megtekinthető.

— **T. olvasóinknak** b. figyelmébe ajánljuk **Orlai Sándor** elsőrangú párisi **Palais Royal** áruházát, (Budapest, Koronaherceg-utca 8.) E kitünő hírneves cég a legnagyobb bizalomnak örvend és az ott vásárolt áruk jók, olcsók és a legdivatosabbak.

— **Eladó rét.** A sátoralja-ujhelyi alsó határban, mint egy 9 katasztrális hold terjedelmű rét van eladó. Venni szándékozó az ár tekintetében értekezhetnek a sátoralja-ujhelyi 2336. számú tjkvi tulajdonosokkal.

— **Mi okvetlen szükséges minden hölgynek?** Szép, tiszta, üde arebőr! Ez a legkönnyebben és legbiztosabban az egész világon elismert és kedvelt Margit crém használata által érhető el. E teljesen ártalmatlan törvényesen védett arckenőcs, mely sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, a szeplőt, májfoltot, pattanást és az are mindennemű tisztálanságát pár nap alatt eltávolítja, a ráncokat kisimítja és az arenak finom, fiatal, rózsás színt ad. Kapható a készítőnél: **Fődesl Kelemen** gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerertárban. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona.

— **A fejfájás okai.** Egy hírneves angol orvos igen érdekes tanulmányt tesz közzé a fejfájásról. A szerint minden fejfájásnak megvan a maga oka s megtudható a baj eredete. Ha a homlok táján a szemek fölött kellemetlen nyomást érzünk s e mellett szédülés és étvágytalanság fog el, — akkor egyszerűen gyomorrontás a baj oka s egy kis koplalás a legjobb gyógyítószer. — Ha homlokunkon a fájdalom igen heves és lázas tünetek lépnek föl, akkor a baj jelentősége komolyabb s az orvosi segedelem rögtön igénybe veendő. — Láz és szédülés nélkül a tartós fejfájás arra vall, hogy tudónk nincs rendben. — Ha fejünk hátsó részén gyakori a fájdalom, akkor májunkat kell megvizsgáltatni, mert itt a baj oka. — Szúró fájdalom a két halántékon vérszegénységre vall, míg a heves féloldali fejfájás a nagy fokú idegesség jele s pár órái, sőtétben való csendes nyugvás által gyógyul meg. — Ha a fájás egészen a fej tetjén székel, mintha óriási súly nyomná agyunkat, egész bizonyos, hogy a szellemi túleröltetés a baj oka. — Ha a fájás szaggatott s az egész koponyán átnyílal, reumatikus fájdalommal van dolgunk, mely légvontól, vagy meghülésből ered, — ez ellen legjobb gyógyítómód a meleg takaró és izzadás.

— **A nap sebessége.** Struve, a híres csillagvizsgáló, a harmincas években kiszámította, hogy a nap 06 kilométer sebességgel mozog másodpercenként a világűrben. Ujabb számítások szerint a nap sebessége sokkal nagyobb. *Menek* dudlini csillagász, kétezer álló csillag helyével hasonlította össze a nap mozgását és úgy találta, hogy a nap másodpercenként legalább is tizenhat — huszonnégy kilométer sebességgel mozog. Ilyen örült futásban ragadja magával a nap a világűrön át a földet, a többi planétákat, ezek holdjait és az időszakosan visszatérő üstökösöket. Most a Herkules csillagképe felé mozognak. Hogy későbbi évezredekben merre visz majd az út: arról most még nem tudunk semmit.

— **Acéltollak tisztántartása.** Ha minden írás után nyers burgonyába szurjuk az acéltollat, akkor ezek rendszerint még egyszer annyit ideig használhatók, mint máskülönben.

— **Pattanásos arc.** A fejlődés korszakában majd minden leányknak az arcát el szokták ékteleníteni a pattanások. A ki az arc szépségét éktelenítő pattanásoktól meg akar szabadulni, minden este dörzsölje be a pattanásos bőrt szappanszusszal, a habot hagyja rajta a bőrön egész éjjel át reggel pedig mossa le meleg vízzel és glicerinszappannal. Ezt ismétlje meg mindaddig, míg azt nem veszi észre, hogy az arc bőre érzékeny lesz, megvörösödik és hámlani kezd. Mikor ez bekövetkezik, hagyja abba a szappanozást s kenje be megint a bőrt minden este cinkkenőccsel. Ez enyhíteni fogja a bőr érzékenységét. Ha a bőr hámlás a befejeződött, a pattanások száma jelentősen csökkenni fog. Hogy teljesen elmuljanak, az egész kezelést újból kell kezdeni s ismét úgy kell végig csinálni, mint az első ízben. Hogy pedig a pattanások újból ne képződjenek, gondoskodni kell arról, hogy az emésztés rendben legyen, azért csak könnyen emészthető dolgokat kell enni és sokat sétálni.

Lapunk mai száma nem 12, de 14 oldalra terjed.

Selyem-Blousok

2 fnt 40 krtól feljebb — 4 méter! póstabér és vámmentesen szállítva! Mintak póstafordultával küldetnek; nemkülönben fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 fnt 65 krig méterenkint.

Henneberg G selyemgyárai, (cs. és k. udvari szállító) **Zürichben.**

Irodalom.

• **A Zemplén 1901. évi képes naptára.**

„A Zemplén 1901. évi képes naptára“ fele részében már kész s elhagyta a sajtót, másik fele, vagyis a „Hivatalos Rész“ most került szedés alá. A megjelent irodalmi rész tartalma — a Betűrendes névnap-jegyzék, valamint a XX. század hajnalára ráköszöntő vers után — a következő: *Arnótfalvy Tivadar*, Zemplén-vármegye főpénztárosa (arcképpel.) Szövegét írta: — ó. — A „Képek a Zemplén-vármegyei főúri családok életéből“ c. rovatba *Zombory Gedő* és a naptár szerkesztője szolgáltatott érdekes *honi* olvasmányokat, — amaz a *Vay-család*, emez *Serédy Gáspár* cím alatt. — *Zombory Andor* „A borsói várban“ cím alatt írt egy borongó hazafias verset, melyet nem sokára szavalni fognak a középiskolákban, mert méltó arra. — Ezután következnek *Szegedy Bazil*, a Bukócz-hegyi monostor feje Zemplénben (arcképpel és a Bukócz hegyi templom képével.) Szövegét írta *Unghváry Ede*. — Most egy népies olvasmány következik, címe: „Palkovits Gyurka“, szerzője: *Polgár Sándor*, a fiatalabb irónemzedéknek egyik szépműve és a „Zemplén“ olvasó községe előtt nem ömeretlen nevű tagja. — „Este óta“... c. alatt *Szendői-Holozsnyay Ciril* adja egyik népdalát, melyben hatalmasan lüktet a sirva-vigadó magyar temperamentum. — Utána következik b. e. *Szemere* Miklósnaknak egykor híres verse, melyet most újra képos csemege lesz megösmerni naptárunkból: „A lukai pap“ (Képpel.) — *Péter Mihály* a két Czigánd község régi jegyzőkönyveiben talált egy kacagtató tárgyú feljegyzést, melyet a „Cigándi kondás lova“ c. alatt dolgozott fel pompás humorral. — „Sátor-vára“ c. alatt, *Arpád-kori írásba foglalt néprege alapján*, nemes patriotizmussal a s.-a.-ujhelyi vár alapításáról írt élvezetes olvasmányt *Fischer Armin* földink, most izr. kis-várdai tanító. — *Berecz Károly*, állami elemi iskolai néptanító, ez a nagyszorgalmu és szerencsés kutató, ki Arany János iskolájában ügyesen tanulta el a lantpengetés mesterségét is, a Bodrogközön már-már végképp elporladt rege-törödékeket forrasztotta egygyé hosszabb verses elbeszélésben s ily c. alatt: „Mátyás király, meg a zompodi koreszmáros“. — Ezután még *Humor* és *Hasznos tudnivalók* zárják be a naptár irodalmi részét; tehát ez a naptárunk is, mint már az 1884—1900-ig megjelent 17 előde is — mint tetszenek látni — *elejétől-végig zempléni vonatkozású és zempléni*

írók műve s mint ilyen, hatalmasan fogja kiszorítani minden zempléni művelt házból a fércmű-naptárakat. — A naptár Hivatalos része, mely Zemplén-vármegye Baedekkerre lesz, a f. évi szept. végeig megjelenik. Ara, vidékre póstán küldve, 90 fillér, helyben 80 fillér. Mindenkinek jó lélekkel merjük ajánlani. — Előfizetéseket elfogad:

A „Zemplén“ naptárának kiadóhivatala.

Magyar Gazdák Zsebnaptára. Minden téren a gyakorlatiasság szelleme hódít. A gyakorlatiasság sehol sincs annyira helyén, mint a gazdasági mindennap életben, hol lépten-nyomon a célszerűségi szempont kell, hogy irányadó legyen. A gyakorlati használatosság eszméje vezette azokat a gazdákat, a kik összeállították, hogy egy igazán praktikus zsebnaptárt állítsanak össze, melybe a praktikus gazda, illetőleg gazdatiszt első följegyzéseit megtehesse. A „Magyar Gazdák Zsebnaptára“ Léval Mór könyvkiadóhivatalában Ungvárt jelenik meg és minden jóhírű könyvkereskedésben is kapható lesz. A ki 2 kor. 20 fillért küld postautalványon a kiadóhivatalba annak postán bérmentve fog a naptár megküldetni.

Egyesületi élet.

A gazdasági egyesület f. hó 6-iki nagy értekezletének üsmertetését — a lapunk ma egy hetes számában előadottak után — folytatjuk és befejezzük az itt következőkben.

Ferenczy Elek dr. előadó felolvasván az Emlékiratnak a kereskedelemügyi kir. miniszter tárcáját érdeklő fejezetét s annak pontozatait, felszólalt először is:

Haraszthy Miklós. Elmondván azt, hogy a homonnai járás mely községeinek határában vannak gyáripari célokra felhasználható és mily kiváló minőségű agyagföldek, a melyek közül nem egy agyagfés — szakértők nyilatkozata szerint — nemesak porcellángyártásra, de majolika-készítésre is alkalmas: kérte, hogy az Emlékiratban, a tárgyalás alatt lévő fejezetnek első pontjában, erre a geológiai kedvező körülményre is hivatkozás történjék (Helyeslés.) Azután rámutatván arra, hogy járása területén, az év nagyobb szakában, járhatatlanok a községi közlekedési közutak, melyeken annyi műtárgy kellene, hogy az inséggel küzdő szegény nép már csak ezek miatt sem képes e közutak kiépítésére, kérte a törv. hat. közutak államosítását; — felemlítette a „só-uzsora“-t is, hogy t. i. a szegény nép az egész évre kölcsön vett legfeljebb 5 kor. értékű sószükségletéért a boltosnak hetenkint 10 kr. kamatot fizet, (a mi egy mázsa só után 200%-os uzsora-kamat!) — *szerk.*) azután beszélt arról, hogy az utak rosasága miatt az öserdők kihasználhatatlan holt tőkéket képeznek azokon a vidékeken; végül kérte, hogy a szóba hozott közutak, már csak azért is, mert hadászati fontossággal bírnak, állami segédlemmel kiépíttessenek. — Az országos vásárral bíró községek vásártartását redukáládnak, vagy éppen eltörölnönek tartja, mert azok a vásárok csak arra szolgálnak alkalmakul, hogy ott egyes üzérszellemű kereskedők, a saját zsebeik megtöltése érdekében, a szarvasmarha árát mesterségesen lenyomják.

Szerviczky Ödön: nem osztja előtte szólnak az országos vásárral korlátozásáról kifejtett nézetét, mert jótétemény a szegény emberre, ha eladásra szánt szarvasmarháját nem kell messzire hajtania, útközben magát hídvarnok fizetésével ostromoltatnia és a vételár után várakoznia. A kelenődségi áraknak mesterségesen történő lenyomása ellen — nézete szerint — nem biztosít az, ha az országos vásártartás terjedelme községek szerint redukálatik. Végül felvilágosítást kért az u. n. „állomási közraktár“ rendszerére nézve.

Elnök: elmondván, hogy az Emlékiratban kontemplált „állomási közraktár“ alatt egyes, arra reá szorult vidékek életfentartásához megkivántató gabonák olesó beszerezhetése, illetve raktározása, tehát fogyasztási szövetkezet létesítése értendő. A termelő és a fogyasztó között aránytalanul sok a közvetítő s mire az árú a fogyasztó kezéhez jut, aránytalanul megdrágul. Az élet olesóbbá tételeit celozzák azok a terményraktárak.

Sennyey Miklós: tájékozással elmondotta, hogy helyesebben és világosabban szólna „inséges raktár“ az inkább s mint ilyen nem is végleges, hanem filantróp jellegű, célja az lévén, hogy olesó és jó élelmi szerekhez juttassa a népet. — *Haraszthy* azt mondja, hogy nem kell megszorítani az országos vásárok tartására jogosított községeket, mert ha ezt tennők, az érdekelt szegény népet még jobban kiszolgáltatnók a helyi uzsorának.

Deil Jenő: Statisztikai adatokat sorolván föl a háziipari foglalkozás köréből, ez időszert vármegyénk területén legindikáltabbnak tartja a textil-ipar felkarolását, mert len- és kendertermeléssel cc. 21,100 család foglalkozik s mondhatni, hogy ugyanannyi a termelt len- és kender anyagnak háziipari feldolgozásával is. — Azután nagyjából elmondván a háziipar történetét és kiemelvén azt, hogy az u. n. „tanműhelyek“ egy szál háziiparost sem nevelnek s előbb-utóbb átváltoznak „szakiskolák“-ká, szóba hozta a

szlőjd-öt, vagyis a kézi ügyesség elsajátítására szoktató oktatást. A szlőjd a háziipar „conditio sine qua non“-ja, azért ennek meghonosítása legyen a fő felvidékünkön is. Azt kell kérni, hogy az államkormány a szlőjd-oktatáshoz nyújtson segítő kezét. A kassai keresk. és ip. kamara négy tanítót (a varannai járásból) képeztet ki a szlőjdben Zemplén számára. Kérni kell a kormányt, hogy ő képeztesse ki legalább 20-at. Tíz esztendő múltával lesz 200 olyan tanító, a ki tudja is, tanítja is a szlőjdöt. E célból nem ártana, ha az u. n. Keresk. Muzeum fiókokat állítana Zemplénben. — A hol már van háziipar: adjanak arról a főszolgabírák statisztikát, de alaposat. A kamarának ez irányú statisztikai adatai már öt évek, tehát elavultak. Czigándon stukatura-fonatok készülnek. Ezt a háziipart ki kell terjeszteni s piacot szerezni készítményeinek még a külföldön is! Más vidékeken pokrócokat szőnek. Ezeket izlésre kell szoktatni. Fő, hogy a kereskedőt megtaláljuk. A kormány is küldje ki szakértő felügyelőjét s tudja ki, hol van feljegyzésre méltó házi ipar a vármegyében? — De törekednünk kell gyártelepek létesítésére is. Erre még b. e. *Baross* miniszter figyelmeztette a vidéket 1891-ben, mikor az u. n. mezőgazdasági bizottságot megalakította. Természetesen a gyártelepek prosperálásának előfeltétele a vámpolitikai helyzet kedvező alakulása és az állam részéről nyújtandó áldozatkészség. De továbbá, ha textil-ipartelepelt akarunk, előbb „fonódá“-ról kell gondoskodnunk. A „szövedé“-ről most ne is beszéljünk. A „fonódá“-t pedig önerőnkiből kell létesíteni és pedig S.-A.-Ujhelyben részvénytársulati alapon s azért épp Ujhelyben, mert vasuti csomópont, a tőke-elhelyezkedés pedig az ilyen csomópont felé gravitál. Eleinte erős lesz a kockázat. Azért addig, a míg a létesített intézménynek gyermekbetegsége tart, mondjuk az első 5 évre, kérjünk támogatást a ministertől, hogy legalább 4%-os kamatot garantálja a befektetett tőkének. Szíves készséggel fognak csatlakozni a nagy uradalmak is, mert a csatlakozás jól felfogott érdekében áll. — A mi a hajlított butorgyártás felkarolását illeti: erről tessenek lemondani; mert az olyan gyárak, a hol még megvannak, küzdenek a létért és a csőd szélén állanak, mert Ausztria mindenütt leverte őket — — Végre, a mi az országos vásárok dolgát illeti: valóságos bünyenyi tömegtelen vásárt engedni, mert ezek az országos vásárok legtöbbnyire a *pálinka-pestis* terjesztői — — A legjobb árat ott lehet kapni, a hol az országos vásárokon nagykereskedők jelennek meg. Törekedjünk arra, hogy a mostani szerteszt szórt, pangó országos vásárok helyett a vármegyebeli centrumokban évente 4—5 nagyobb központi állatvásár tartassék. — A mi a közraktárak létesítésének eszméjét illeti, azt csak helyeselni lehet s a maga részéről is örömmel üdvözlö. Végül a közutak egy részének állami kezelésbe történendő átvétele is nagyon üdvös segedelem lenne, mert — a közvetlen hasznoktól eltekintve — ekként az állam közvetve lehetővé teszi a pénz- és munkaerő tetemes részének felszabadulását és a községi közlekedési közutak kiépítésén történendő értékesítést, a minek közvetett hasznai, a mik a közjólétet fokozzák, nagyok és előre szinte kiszámíthatatlanok — —

Andrássy Sándor gróf: köszönettel viszonzva előtte szólnak igen tartalmas fejtegetéseit — és megjegyzésével annak, hogy a hajlított butorgyártásnak vármegyénkben igen is lehet jövője, mert az anyagot most nyers állapotban viszik ki innen külföldre s mint kész gyártmány behozva élénk keresletnek örvend, tehát csak szállítási tarifális kedvezmény kell, hogy a honi szakipar is boldoguljon, — átadja a szót a felszólalásra jelentkezett értekezlet tagnak.

Székelly Elek: a közbenső hídvarnok mér-sékléséről, azután pedig a M. A. V. s.-a.-ujhelyi gépjavitó műhelyének elhagyatottságáról szól, melyben, hogy a szakmunkások nyomorognak, ami csakugyan nem egyeztethető össze az állam méltóságával. Az itt alkalmazott munkás és családja, az ott uralkodó egészségellen állapotok miatt, nem tud megélni. Hasson oda a gazd. egyesület is, hogy legalább tudjon élni.

Szmrecsányi Béla dr.: a Bodrogköz mizerábilis utjaira kérte fel az értekezlet figyelmét; — elnök felvilágosító megjegyzései után, hogy t. i. közutak istápolását fent kell kezdenünk, mert azok hadászati fontossággal bírnak, szót emelt:

Molnár János. A divatját múlni kezdő ciroktermelésre hívta fel az értekezlet érdeklődését. A cirokfejeket ma Bolgárországból hozzuk be s kidobunk olyan iparcikkért 1—2 milliót, a mit itthon népiparral produkálhatnánk. Végre rámutatott a s.-pataki alsó határ tőzege lapos területeire, melyek pompásul alkalmasak a kendertermelésre, hol ez az iparnövény 3 méteres magasságúra is megnő. Aztatóhelyek is vannak a Bodrogmentén bőven.

Folytatás a III. mellékleten.

F
értekez
helyi j
munká
felkaro
tet, ho
csak m
A
van, n
mára. E
buzgól
kezdetl
Ebben
sai ken
ministe
sokhoz
megyé
meglé
lehetn
mindan
A
nister
hogy
annyit
óhajok
s bizik
messze
iratbar
nyert
hoz. A
közben
a tisz
lágosít
A
tekezl
a kon
vállalk
minist
szíves
kedve
Zempl
vállalk
fejeze
belügy
minis
élenk
tási a
az asz
élveze
szaba
mák s
felvilá
korma
teless
járás
Gyula
szerűe
ditvár
fejeze
u. I r
az ér
indítv
is fel
gatta
Fere
előter
elv
szá
Tel
kie
dar
gaz
m.
ter
sen
áll
het
jét
apr
tör
tos
—
gy
javas
része
értek
fö
kiv
sek
zat
irá
júk

Főispán: reflektálva Székely és Molnár értekezleti tagok javaslataira, a MAV. s.-a.-új-helyi javítóműhelyének elárult helyzetét, ezt a munkás-gyártelepet, a maga részéről is melegen felkarolandónak tartja; azután pedig figyelmeztet, hogy sokat ne markoljunk egyszerre, hanem csak maradjunk meg az Emlékirat keretében.

Andrássy Sándor gróf elnök: háziiparunk van, mely fellendül, ha piacot teremünk számára. E tekintetben közgazdasági attaséinknak is buzgólkodniuk kell a külföldön, — és fellendül kezdetleges háziiparunk, csak koncentrálni kell. Ebben az érdekekben sok a teendő. Forduljon a kassai keresk. és ip. kamara is a ministerhez, a minister a külföldi tőkepezésekre, nagygyárosokhoz, de utaztatassa be ipari felügyelőivel vármegyénket is és fedezze fel esirában az itt meglévő azt a házi ipart, mely alapja és kezdete lehetne a gyáriparnak. Mi társadalmi téren mindannyian segítségére leszünk —

Hegyeshalmy Lajos, a keresk. ügyi minister kiküldötte, nincsen felhatalmazva arra, hogy megbízója nevében kijelentéseket tegyen; annyit azonban megígérhet, hogy az elhangzott óhajokat híven eljuttatja a keresk. ministerhez s bízta abban, hogy öccsiája a minister legmesszebb menő kedvezéseket nyújt az Emlékiratban, ugyszintén a mai értekezleten kifejezést nyert kérelmek és kívánságok megvalósításához. Arra való nézve azonban, hogy a minister közbenjárását a külföldi vállalkozók irányában a tisztelt értekezlet hogyan értette — felvilágosítást kér.

Andrássy Sándor gróf: úgy értette az értekezlet a minister szives közbenjárását, hogy a konzulok útján tegyen figyelmesekké a külföldi vállalkozókat a zempléni kedvező viszonyokra —

Deil Jenő: . . . és mi azt kérjük, hogy a minister a nála jelenkező vállalkozókat legyen szives hozzájuk irányítani. A szokásos helyi kedvezményeket mi biztosítjuk és megadjuk Zemplénben is a gyáripari telepek létesítésére vállalkozóknak.

Ezek során következett az Emlékirat ama fejezeteinek tárgyalása, melyek a pénzügyi, a belügyi, végre a vallási- és közoktatásügyi kir. ministerek tárcáit érdeklik; — az itt kifejtett élénk eszmessere folyamán:

Várlaky S. a gyenge boroknak fogyasztási adótól való mentesítését kérte, azért, hogy az asztali bor kiszoríthassa a pálinkát a nép élvezeti cikkei sorából,

Molnár J. azt kérte, hogy a boltokban ne szabadjon árulni pálinkát — és hogy a keresk. számát is apaszszák.

Talpakovics, kir. p. ü. igazgató, szakszerű felvilágosításokat adván, felszólalt

Andrássy Sándor gróf és kérte, hogy a kormány Amerikába küldjön attasét, kinek kötelessége legyen ott is ügyelni a kivándoroltakra.

Várlaky S.: a kivételes nősülés körüli eljárás módosítását kérte; — de a midőn **Dókus Gyula** szólónak megmagyarázta, hogy az egyszerűen lehetetlen, illet pedig ne kérjünk, indítványától elállott.

A vall. és közokt. minister tárcáját érdeklő fejezetén az Emlékiratnak, minthogy az idő d. u. 1-re járt, úgyszólván vita nélkül siklott át az értekezlet s csak **Székely Elek**nek ezt az indítványát, hogy a konyhakertészet tanítása is felvéssék a népiskolák tanítástervébe, hallgatta meg.

Elfogadta még toldalékkal az Emlékirathoz **Ferenzy Elek** dr. előadónak itt következő előterjesztéseit:

Örökösödési törvényünk magasztos szabad: elvűségével az elhunyó vagyonát egyenes lezármazóinak egyenlő részben rendezni osztani. Tekintettel népünk földéhségére az úgy is kiesire szabott telkek idők multával oly apró darabkára osztattak, hogy azokon észszerű gazdálkodást folytatni nem lehet, mert a 3-4 m. szélességű bakhátas földszalagok jó formán termést sem adnak. A világ mai gazdasági versenyében helyünket képtelenek leszünk megőrizni a köznép anyagi tönkre jutása kikerülhetlenné válik, hanem adható neki mód földjét kellőleg megmunkálni. A jelenleg divó felaprózás tehát egy birtok minimumot szabályozó törvény által meggátlandó, — mert a magasztos elvek sem kenyeret, sem jólétet nem adnak. — Elkerülhetetlen szükségesnek tartjuk e bajon gyakorlati szellemmel segíteni.

Az emlékirat kipótlásul szolgáló előadói javaslatainak a honvédelemügyi tárcát érdeklő része melyet szintén vita nélkül elfogadott az értekezlet, így szól:

Szükségesnek tartottuk megfelelő módon föl hívni a hadügyi kormányzat figyelmét is a kivándorlási ügyre. Eltekintve az állításkötelesek nősülhetése kérdéséért a belügyi kormányzattal egyetértőleg történendő, már említett irányba ajánlott megkönnyebbitéséről: főlemlitjük a fősorozások eredményeit. Ugyanis a fő-

sorozások számadatai szerint vármegyénkben épp úgy, mint a szomszédos Ung és Sáros vármegyékben, — a felső járások évi fősorozásaihoz az állításköteleseknek, az elmúlt években, csak 50-60%-ja volt előállítható; az idej, 1900. évi tavaszi fősorozáson vármegyénk legtöbb és legnagyobb járaiban az állításkötelesek 60-70%-ja volt már csak előállítható; a többi távol Amerikába. Ennek következménye, hogy igen sok oly gyöngye testalkatu egyéneket is be kell a szám szaporítása végett sorozni, a kik rövid idő alatt már az ezredektől vissza-küldetnek; valamely komoly esetben pedig nagyobb fáradságok kitarására képtelenek lévén csak a kórházakat fogják megtölteni, végül pedig ezen gyengébb elem is elvonatván a nősülhetés elől, még a népesség természetes szaporodására is hátrányosan hat, és fokozza a nők kivándorlását.

Az állításkötelesek ily nagyszámban konstátált távolléteért ugyan közhatalmunkat is érheti némi gánes közönyük miatt; azonban ezen közöny is onnét származik, hogy községünk folytonosan tapasztalja, a központi kormányhatóságok érthetetlen lanyhaságát e fontos honvédelmi kérdésben, a mely lanyhasága és közönye a hadügyi kormányzatnak oka azon sajnós körülménynek is, a mely pedig monarchiánk harképeségének is nagyfokú esökkenését vonja maga után — hogy t. i. a kiszolgált, kiképzett tartalékos katonák a legnagyobb számban — utlevéllel — kivándorolnak. Így nemcsak mozgósítás esetén, — a midőn a háború esélyeitől való félelem a tényleges bevonulástól úgy is számosakat visszatart — hanem még a hadgyakorlatokra is — mint az idén is — az érdekelt vidékek tartalékosai, kint lévén Amerikában, oly gyér számmal vonulnak be, hogy e hiány pótlására más vidékek és ezredek tartalékosainak behívása által kénytelen a vezénylet magán segíteni; mely körülmény viszont eme vidéket sújtja erősen.

Mindezek végeztével épp az öt óra hosszára terjedő tanácskozás során szép munkát végeztek az értekezlet tagjai. Már mindnyájan a távozásra gondoltak, csak várták az elnöki berekesztő beszédet, mikor szólásra felemelkedett:

Sennyey Miklós br. és elmondotta legszébb beszédeinek egyikét, mai záróbeszédét, mely a mindenkitől magára hagyatott, jomagaival tehetetlen nép jóléte előmozdításának fényes apológiája volt. Beszédét azon kezdte, hogy elismeréssel adózott **Ferenzy Elek** dr. barátjának az Emlékirat megszerkesztéseért. Dícsérte alapeszméjét az Emlékiratnak, mely egész szövegén, mint veres fonal húzódik végig, az elárult népeletnek a jelenleginél jobba és szébbé tételét. Az ő meggyőződése szerint is az a legbiztosabban ható szer az Amerikába való kivándorlás lázas állapotának kigyógyítására, ha népünk számára itthon a könnyebb és a jobb megélhetést biztosítjuk, ha az Emlékiratban foglaltakon kívül ügyet vetünk egész adózási rendszerünk bonyolultságának egyszerűsítésére, igazságszolgáltatásunk mai drágaságának olcsóságosá tételére, a végtelékig hajtott bürokráciának, mely a köztisztviselőnek akaraterejét béklyókba veri, felszabadítására. Mindezeket akarni és hogy legyen, munkálni társadalmi uton is a nyíval inkább közkötelesség, mert az anyagi érdekek istápolása úgyszólván senkit sem érdekel ma, még a parlamentben sem. Így az államot fenntartani nem lehet! Ne nézzük a szóba hozott közállapotokat ölbe tett kézzel. Munkálni ellenök és tenni mindenkinek a maga körében állampolgári kötelesség. A ki ezt *elmulasztja: vétkezik hazája ellen!* (Lelkes éljenzés.) Az országos kormánynak kötelessége, megjelölni a helyes utat, mely a kibontakozáshoz vezet. Szólo bízalommal fordul a kormányhoz, mert meg van győződve arról, hogy megtalálja mai közállapotaink labirintuszából a kiutat —

Andrássy Sándor gróf: reflektálva **Deil Jenő** indítványára, proponálta, hogy a „végre-hajtó bizottság“, melynek az lész feladata, hogy az Emlékiratban körvonalozott javaslatok az érvényesülés útjaira kerüljenek, majd a Gazdasági egyesület kebeléből alakítsassék meg. (Helyeslés.) Egyben pedig halás köszönetét fejezte ki a kormánynak, hogy mai értekezletünkön, mely üdvös következtések nélkül nem maradhat, magát kiküldötteivel képviseltette.

Bartóky dr., a földmivélsügyi minister kiküldötte, biztosította az értekezletet, hogy a mai nagy tanácskozásáról (mely beillet egy kis országgyűlésnek — szerk.) s az annak folyamán felszínre került üdvös javaslatokról a minister urnak híven referál.

Székely Elek: jegyzőkönyvi köszönetet indítványozott **Ferenzy Elek** dr. birtokostársának az Emlékirat oly gondos, szakavatott és szép megfogalmazásáért. (Eljenzés.)

Dókus Gyula: az értekezlet részéről elnöklő grófnak nyújtotta oda az elismerés koszo-

ruját; mert a gróf a személyes érdem, hogy az érdeklődést az Emlékirat eszméi és a mai fényes sikerü értekezlet iránt felköltötte, ébren tartotta.

Ezek során az értekezlet minden oldalról felhangzott éljen szó mellett véget ért.

Az országos orvos-szövetség s.-a.-új helyi fiókjának egy küldöttsége járt folyó hó 12-én főispánunknál, kérve, hogy az országos orvosi nyugdíjalap részére a t. vármegyétől némi segédelmet eszközöljön ki. A küldöttség tagjait igen szívesen fogadta főispánunk s megígérte nekik, hogy kérelmük gondoskodásának tárgyát fogja képezni.

A s.-a.-új helyi kerül. betegs. pénztár igazgatósága ma d. után 2 órakor ig. gyűlést tart. —

A s.-a.-új helyi kereskedelmi társulat választmányja és egyes tagjai szép számmal vesznek részt a miskolci országos kereskedői kongresszuson; tudomásunkkal 10-12 tag megy el az érdekesnek és nagy arányúnak ígérkező kongresszusra.

Nyilvános nyugtató.

A „sárospataki takarékpénztár r. t.“ 50 koronát, a „Hegyalja-mádi takarékpénztár“ 30 koronát adományoztak a S.-A.-Ujhelyben felállítandó „Kossuth-szoborra“

Fogadják a bizottság halás köszönetét.
S.-A.-Ujhely, 1900. szept. 14.

Widder Gyula,
biz. pénztáros.

TANÜGY.

A Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata.

— A rovatért felelős: A szerkesztő-bizottság. —

Minden kézirat **Beregszászy István,** szerk. biz. elnökhöz küldendő S.-A.-Ujhelybe.

Könyvismertetés.

Hodossy Béla: „50 templomi ének“ és „Hegedü-iskola“ című művek ismertetése.

Általánosan ismert tény, hogy az oktatási segédeszközök közt a jó tankönyvek foglalják el az első helyet. Bármilyen jó tanítás, az anyagnak az iskolában való és a legapróbb részletig történő megmagyarázása és begyakorlása mellett is mindig marad a tanulóknak odahaza elvégzendő munkája, melyben csakis tankönyvére támaszkodhatik.

Kétszeresen szükséges az otthoni begyakorlás a zenei tárgyaknál, hol tehát a jó tankönyv a segédeszközök sorából a sikeres oktatás elsőrangú tényezői közé emelkedik.

A zenei tankönyvek e nagy szerepével se-hogy sincs arányban a tanintézetek részére, methodikai elvek szerint szerkesztett „iskolák“ száma, különösbbe pedig azok berendezése, tananyag megválasztása.

Ily körülmények közt örömmel üdvözlöm **Hodossy Béla** fent nevezett két könyvét, mint teljesen használható, sok tekintetben hízagpótló s különösen mint hasonló tartalmu és célu társai felett sok tekintetben felette álló művet.

Miután fenti művek az iskolán kívül a gyakorlatilag működő tanítóknak is hasznára lehetnek, nem tartom feleslegesnek itt sem azokat röviden ismertetni s már előre is m. t. kartársaim figyelmébe ajánlani.

Az „50 templomi ének“ c. műben a gyakorlatban leginkább használt 50 ev. ref. egyházi énekdallamot nyújtja a szerző orgonára, harmoniumra és vegyes énekkarra alkalmazva ev. ref. kántorok, tanító-növendékek és középiskolai tanulók számára.

Az énekek e kiválogatása szerencsés gondolat volt szerzőtől. A gyülekezeti éneklési kedvnek napjainkban tapasztalható megcsappanása mellett nem igen gondolom, hogy volna oly gyülekezet, hol minden énekdallam használatban volna; nem használt énekdallamok felvétele által pedig ily nemü énektáraink eddig oly terjedelmesek voltak, hogy magas áruk miatt különösen a képezdei növendékek alig szerezhették meg őket s így a legtöbbször azok másolására voltak utalva. E másolás aztán sok időt elrabolt a többi tárgyaktól; más oldalról pedig a gyakori hibák következtében a zenei oktatásnak is károkat okozott. A könyv olcsó ára (1 K.) mellett e hiányokat remélhetőleg teljesen megszünteti.

A kiválogatást teljesen sikerültnek tartom; nem hiányzik a szokottabb énekek közül egy sem s nincs a gyűjteményben felesleges sem.

Ily tartalom mellett nemcsak a képezdei

növendékek, de már működő kántorok is sikeresen használhatják e könyvet akár az énekeknek orgonával való kísérésénél, akár vegyes énekkarra való betanításra. Ez utóbbi szempontból a középiskolai tanulók és zenetanárok is hasznát vehetik.

A könyv előnyére válik az egyes énekek kidolgozásánál követett azon elv, hogy a dallamok középmagassága hangokra vannak átírva. Azok előtt, kik régebbi ily nemű gyűjteményeink egyes átiratait ismerik, különösen pedig, a kik hallottak ily magas hangokra átírt gyűlekezeti éneklést — a mikor az a magas hangok miatt a szó szoros értelmében izléstelen kiabálássá lesz — azt hiszem felesleges az ily elvek szerint készült átirás fontosságát fejtegetnem. Nagy gyakorlat kellene ahhoz, hogy a magas átirást a gyűlekezet hangterjedelme szerint a kottáról azonnal más hangból tudja játszani az orgonista; vagy ismét ott volnánk, hogy előbb írásbelileg kellene elvégeznie az átirást, melynek hátrányaira már fentebb rámutattam.

Ami az összhangosítást illeti, szintén csak elismeréssel adózhatunk szerzőnek e tekintetben is. A kíséretnek egyházas komolysága mellett is sok oly művészi részletet találunk, mely szerzőnek elméleti és gyakorlati jártasságát, különösen pedig az egyházi zeneirodalom remekei ismeretének és alkalmas helyeken való felhasználásának tudását mutatja. Az elméleti összhangzattan szabályainak megtartására, a helyes szólamvezetésre nagy gondot fordít szerző s ha itt-ott kisebb fajta ily hiba található is a könyvben, azzal szerző szemmel láthatólag mindig egy nagyobb hibát igyekezik kikerülni. Céltudatosan és elvszerűleg mellőzi szerző a vers sorok közül a közjátékokat. Nincs is arra szükség! Régi ilynemű gyűjteményeinkből láthatjuk, hogy minden erőltetés mellett sem lehet megfelelőket alkalmazni; az egyházi zene terén remekműveket alkotott mesterek hasonló szellemű műveiben szintén nincsenek közjátékok.

Nagyaedgógiai tapintatára vall szerzőnek, hogy nem hagyta magát elesébbítatni a „könnyű modorban írt” hangzatos kifejezés által, hanem vegyesen vett fel a gyűjteményben könnyebb és nehezebb kidolgozású darabokat, változatossá s így a növendékre nézve mindig vonzóvá tette a darabok tanulását.

A munka nyomdai kiállítása teljesen megfelelő; sajtóhiba igen kevés van s a hangjegyekben levő sajtóhibák (számszerint kettőt találtam) már magából a dallamból és összhangzattól is felismerhetők. Ára (1 K.) oly csekély, hogy bárki könnyen megszerezheti.*

Míg fenti művével Hodossy ur csak az ev. ref. egyházi zeneirodalom gazdagította s csak az ev. ref. képezdei növendékek és kántorok számára írt igen hasznos munkát, addig „Hegedű-iskola” című munkájával már az összes képezdei növendékek és tanítók számára dolgozott.

Felismerte a használatban levő hegedű-iskolák lényeges hibáit. Belátta, hogy azok a tananyag megválasztása és berendezésében általánosságra törekedvén, nem alkalmasak a tanítóképzők céljaira.

Készített tehát körültekintő figyelmességgel egy a tananyag megválasztása, mint berendezése szempontjából teljesen a tanítóképzők igényeinek megfelelő hegedű-iskolát.

Készítette pedig ez iskoláját a magyar motívumok, a magyar rithmus oly figyelembe vételével, hogy bátran hivatkozhatik rá, miszerint iskolája „magyar” iskola.

Kétségtelenül tapasztalta, hogy a hegedűtanulás sikertelenségének legfőbb oka épen az lehet, ha a tanulót az elkerülhetetlenül szükséges és bizony szász technikai gyakorlatokon kívül is oly gyakorlatok tanításával fárastjuk, melyek motívumai, rithmusai nemzetközi jellegűek.

Lélektanilag is könnyen beigazolható tény, hogy a növendék szívesen fog küzdeni a dalok technikai nehézségeinek leküzdésével, ha a motívum, rithmus ismeretes előtte. Már ez oknál fogva is teljesen használhatónak tartom ez iskolát.

De van ezen kívül több gyakorlati előnye is a könyvnek. Hogy mindjárt a képezdei növendékek szempontjából a talán legfontosabbat említsem, a könyv teljesen kimerítő tartalma dacára, az itt csakugyan felesleges külön elméleti rész elhagyása mellett oly tömör és ára oly alacsony, hogy a másolást teljesen kiszoríthatja s minden növendék által könnyen megszerezhető.**)

A tananyag beosztása a húrok és a fokozatosan nehezebb hangnemek szerint minden tekintetben megfelelő. Az üres húrok az egyes húrokon való újjrakási és simítási kellő számú előgyakorlat után minden hangnemet külön vesz, adja annak technikai alapgyakorlatait (skála,

*) Kapható Kókai Lajos kiadónál Budapesten, vagy bármely könyvkereskedő újján megrendelhető.

**) Ára 2 korona, kapható mint szerző tulajdona Sárospatakon.

hangköz ugrások a skála összhangzataiból) s a teljes begyakorlásra mindenütt kellő számú népdalt, később műdalokat, neves hegedű átiratokat (Csermák, Rózsavölgyi, Lavotta és más híres szerzőktől); a magyarság szempontjából előnyösen használja fel különösen a kuruc világlalait is.

A tulajdonképeni zenedaraboknál mindenütt közli az időjelzést is; a népdaloknál — bár sok ok szól az elhagyás mellett is — szintén szívesen láttam volna. Ugyancsak használt volna a könyvnek, ha legalább a műdaloknál és zenedaraboknál lehetőleg azok címeit is közli.

A könyv nyomása tiszta és világos; az esetleges sajtóhibákat (vagy 4-5) a tanár könnyen kijavíthatja.

A szedés és nyomás technikája miatt több gyakorlat csak fordítás mellett játszható. Az előbbi könyvben is előforduló ezen látszólagos hiba szerintem igen alkalmas arra, hogy a növendéket az illető darab könnyvélküli megtanulására ösztönözze. Ez eljárásnak mint tanító, vagy kántor felette nagy hasznát veszi.

Ime ilyen az a két könyv, melynek megjelenésére örömet fejeztem ki.

Dicsértem őket s ez nekem jól esett, mert minden elfogultság és érdek nélkül tehettem; mert a könyvek méltán megérdemelik.

A legmelegebben ajánlom az érdekeltek szíves figyelmébe!

Kötse István.

„A magyar nemzet története, a világtörténelem főbb eseményeivel kapcsolatban.” Az izr. népiskolák IV. V. és VI. osztályai számára írták Knopfler Sándor és Kuthi Zsigmond. Ára: 60 fillér. S.-A.-Ujhely. Kiadja Lövy Adolf 1901. — Elejétől végig olvastuk a 111 lapra terjedő művecskét, melyet azért írt meg a két derék izr. tanító, hogy elbeszélje az izraelita gyermekeknek „a magyarok dicső múltját,” hogy közben megtanulhassák „hogy milyen volt a zsidó magyaroknak élete, sorsa hazánkban”... és tudja majd meg ebből a könyvecskéből az izr. tanuló ifjúság, hogy felekezete „e haza meghódításának, iparának, kereskedelmének, tudományának, művészetének, szóval a nemzeti jólét megteremtésének nagy munkájából kivette a maga részét.” Tehát a könyvecskében, a mennyire kimerít terjedelme engedte, bentfoglalatik a magyarországi zsidók története is, kik az államalkotó és nemzet fentartó elemmel immár ezer esztendő folyamán, kezdettől máig, jónan roszban egyaránt osztoztak. És benne van a könyvecskében a zsidó elem viszontagságos, ezer éves története is, eléggé hiven és avval az erkölcsi tanulással, hogy a nagy világon e kívül jobb helye nem volt és nincs, mint van, izrael fiainak és leányainak a lovagias magyar nemzet kötelékében, mely a magyar törvény előtt önmagával egyenlővé tette a haza minden polgárát; tehát honfui kötelessége minden zsidó magyar állampolgárnak nemesak szeretni ezt az édes hazát, hanem vagyonát, vérét, sőt életét is áldozni, ha kell, az édes haza üdvéért, boldogságáért! Ez a szellem igen szép és dicséretes tulajdona a könyvecskének. — Feltűnőségek is vannak azonban a művecskében. Pl. világtörténelmi részében egy árva kukkot sem szól Krisztusról. Még az időszámítást se nevezi, vagy jegyzi Kr. u. hanem így: „a rendes időszámítás szerint.”

I. István királyról tanítja ugyan, hogy a „szentek közé, iktatták, de elfeledi, hogy aug. 20-ika „nemzeti ünnep” (apr. 11 ről, a 107. lapon, már megjegyzi, hogy az!) Szt.-Gellértről egy szót sem szól, István apostolságáról, a keresztény Magyarország megalapításáról is vajmi keveset. stb. — Nagy figyelmetlenség volt kifelejteni a könyvecskéből (s ez gondolom a Kuthi tanító ur rovására számít, mert a világtörténelmi részt ő írta) a Kr. u. 66. évben támadt zsidó szabadságharc főhősét, Fláviusz Józsefet, a zsidó Július Cézárt, ki jeles hadvezér és történetirő volt egy személyben. A zsidók szabadságharcát s annak mozgó erejét, éltető lelkét, hogy úgy mondjan Krügerét, annál könnyebb lett volna a könyvecskében méltatni, mert Istóczy Győző dr. magyar fordításában Fláviusz „Hét könyve” (ára gondolom 4 korona) épp mostanában közkézben forog. — Nem egy helyütt Zemplén dicsőségét — ott a hol ez része a nemzeti glóriának — említetlenül hagyja; pl. Boockay István fejedelemmé választásánál Szerencset, vagy II. Rákóczi F. fejedelemnél Borsit stb. — Imitt-amott megakad egy-egy tévedés is, hogy pl. a zsidóbiró intézmény csak a mohácsi vészig állott fenn, — vagy hogy a „pragmatica sanctio” törvényeikk (alaptörvény ez!) vagy hogy a honfoglaló magyarság nyolcadik törzsét képezett kabarok (és nem kazarak!) kiket Árpád épp Zemplén földén telepített le, zsidó vallásúak voltak. Aztán a kazar sem kazar, de kazár! stb. — A magyar történelmi rész előadásában a stílus szép magyaros ugyan, de nem egyszer ellaposodik, pl. Imre királynak (a 43. lapon) „nem szállt inába a bátorsága,” — Hunyady János (a 63. lapon) kiakarja köszörülni „a magyarokon ejtett csorbát”, — a keresztény

egyháznyagok (a 45. lapon) lerázni igyekeznek a zsidókat magas polcukról — Zsigmond királyról (az 57. lapon) azt mondja, hogy folytatta rendetlenkedéseit — a 110. lapon pedig úgy dicséri meg az uralkodót, hogy „hallgat az okos szóra.” — Előadódtnak ilyen pongyolaságok is (Albert királynál a 60. lapon) „Ő maga is hazatérőben másfél évi uralkodás után gyermek nélkül halt el,” — vagy Zrinyi Miklós szigetvári kirohanásánál (a 81. lapon) „... a tulnyomó erő egytől-egyig lekasabolta őket.” — Egyes, pedig elég nevezetes dolog a zsidókról ki van felejtve, pl. a szabolcsi zsinat kapitulárisáról szólván, hogy már akkor megvolt a szabad házasság zsidó és keresztény között, tehát, böles Akiba rabbival szólván, csakugyan „semmi sem új a nap alatt!” — vagy hogy az 1348-iki pestis alkalmával milyen véres zsidóüldözések voltak. — Igen szépen, nemes és hazafias hevülettel van megírva pl. *Mária Terézia, I. Ferenc* és a „sötét korszak,” hol az aradi Golgota említésekor azt mondja a kiskönyv: „Babér helyett bitófa!” — Kár, hogy a világtörténelmi események, külön-külön fejezetek alatt, csak be vannak szurva, de nincsenek beszöve, még ott sem, hol könnyen ment volna a dolog (pl. Nagy Frigyes meg Mária Terézia között). — Sok a sajtóhiba, kivált az évszámokban, a nyomás pedig botrányosan rosz, pl. a 6. 28. 44. 53. lapokon, hol egész szövegek ki nyomatlanul maradtak. Hanem egészen véve nehéz feladatot oldottak meg „négy kézre” a derék szerzők, kiket, már csak azért is, mert uttörők e téren, könyvecskéjük megírásáért hazafias örömmel üdvözlünk. Kívánjuk, hogy az egész ország izr. iskoláiban kapós legyen és terjeszsze a magyar hazafias szellemet művecskéjük, melyet elsiertt részeiben legközelebb már a jövő iskolai év számára gondosan átdolgozhatnak.

Dongó Gy. Géza.

40. éves tanítói jubileum.

Lélekemelő örömnappal folyt le Vajdácskán f. hó 6-án, midőn Zachariás Vince g. kat. tanító ünnepe te szerény, de áldásos működésének negyvenedik évét.

Már a délelőtti órákban ott voltak a jubilánsnak illusztris elemekből álló tisztelők: nsg. és ft. Puza Sándor prépost-plebánus főesperes, fndó Miklóssy István esperes. ker. e. h. tanfelügyelő, továbbá a tanítók tanítója Dezső Lajos, a s.-pataki áll. tanítóképző igazgató tanára. Ott voltak a jubilánsnak kartársai közül többen, gyermekei és unokái mind. — Az ünnepély lefolyása egyszerű volt, mint milyen az egy emberöltőn át működő tanférfi maga is; de valami melegség jellemezte azt, a mi a hivatalos ünnepségeknél nem mindig tapasztalható.

Berecz Károly, bereczkii áll. isk. tanító, nyitotta meg a hódolatot, midőn tőle megszokott és magas színvonalon álló üdvözlő beszéd kíséretében átnyújtotta az ifju-öreg tanítóknak a kartársaitól ajándékozott emléktárgyat: egy díszes és értékes aranygyűrűt, szimbolomául az ünnepelt iránt való végtelen szeretetnek.

Az ősz vezér, Dezső Lajos, jött ezután, ki nemcsak a maga nevében üdvözölte a jubiláns, hanem ugyanakkor átadta a t. Beregszászy István kir. h. tanfelügyelőtől hivatalos nagy elfogultsága miatt levélben küldött üdvözlőt, mit is — mint a vármegyei tanügyi adminisztráció legmagasabb helyéről érkezett becses ereklyét — könnyelt szemekkel vett át a veterán tanító.

A lakomán egymást érte az igazi, az őszinte szív megnyilatkozásából eredő üdvözlések sora. — Puza Sándor Dezső Lajost, — Farkas Lajos vajdácskai ev. ref. lelkész Puza Sándort, — Miklóssy István a nép boldogításának, a nemzet nagyságának alapvetőit, a tanítókat. — Hubay Bertalan az előbb szólott egyházi férfit, mint a tanítók legjobbakoróját, — ismét Berecz Károly Zachariást, — Dezső Lajos is Zachariást, mint a családi nevelésben is kitünő pedagógust éltette.

Nagy mulatsággal végződött az örömnappal, mely az éjjeli órákba is benyúlott, honnan éppen a jubilánsnak felekezeti kartársai közül hiányoztak legtöbben. (?)

Éltesse istenünk a veterán tanítót még sok számos éven át!

—n.

Nyilvános köszönet.

40 éves tanítói működésem alkalmából a legmagasabb helyekről és kartársaim részéről jött szíves megemlékezésekért ez uton van szerencsém hálás köszönetemet kifejezni Vajdácskán, 1900. szept. 7.

Tisztelettel:

Zakariás Vince,
g. kat. tanító.

Tanügyi apróságok.

Az iskola és a szülei ház. Frankenbergben (Szilázia) a tanköteles gyermekek bejelentése alkalmával a szülők között „bizalmas közlés” feliratu kérdőívet osztottak szét, me-

lyeknek az a célja, hogy az iskola tájékoztat nyerni a beirandó gyermek testi kifejlődéséről, tehetségéről, lelkiállapotáról és akarat jelenségeiről. Ezen kérdőív fején a következő felvilágosítás van: „A gyermeket nem elitálni, hanem megérteni akarjuk. Ha a tanító azt kívánja, hogy a gyermek nevelését helyes irányban kezdhesse meg, legelőször szükséges, hogy minden egyes tanulóknak a tulajdonságait ismerje és tudja meg, hogy a gyermek eddig milyen nevelésben részesült. E célból a szülőől nyert mindennemű tájékoztatás az iskolára nézve nagyon becses, mert ők legjobban ismerik gyermekeik indulatát. Ezen kérdőívekkel, melyek a beiratkozásnál az osztálytanítónak átadandók, az iskola szükségképpen a szülőházzal érintkezésbe akar lépni. Ha a szülők az összeállított kérdésekre lelkiismeretes feleleteket fognak adni, akkor azok a tanítónak megbecsülhetetlen intésül fognak szolgálni és ő azonnal tudni fogja, hogy az iskolába belépő tanuló, mily bánásmódba kell, hogy részesüljön.“ Az összeállított kérdések a következők: 1. Korán vagy későn kezdett-e a gyermek járni? 2. Későn vagy korán tanult-e a gyermek beszélni? 3. Észrevehető-e most is a fogyatkozások a beszédében? 4. Mily betegségei voltak a gyermeknek? 5. Ezen betegségeknél maradtak-e hátra nyomai? 6. A legutolsó kiállott betegségnek vannak-e következményei, melyekben a gyermek most is szenved? 7. Hogyan alszik a gyermek? 8. Vesszőgény vagy sápkóros-e a gyermek? 9. Idegbeteges vagy ideges-e? 10. Tüdő- vagy szívbetege-e? 11. Rövidlátó vagy messzelátó-e? 12. Nam nagyot halló-e? 13. Van-e orrbetegsége? 14. Szennved-e emésztési zavarokban? 15. Válogató-e, vagy eszik mindent? 16. A gerincoszlopon görbülés előfordul-e? 17. Hugyhólyag- vagy bélgyengeség előfordul-e? 18. Szennved vagy szennvedett-e az atya és az anyja a) tüdőbetegségben, b) elme- vagy idegbajban.

Közgazdaság.

Szőlővessző- és szőlőajtványkészletek bejelentése.

Hogy a szőlővesszők és szőlőajtványok eladása a termelőknek megkönnyítessék s hogy azok, a kik akár európai, akár amerikai szőlővesszőket, akár szőlőajtványokat vásárolni óhajtanak, a létező készletekről idejekorán tájékozást nyerhessenek, úgy mint az előző években, a folyó év őszén is mind az európai, mind az amerikai fajtájú szőlővessző-, mind a szőlőajtvány-készletekről hirdetés fog kibocsátatni.

Felhívja ennél fogva a földmívelésügyi kir. miniszter mindazokat a szőlőbirtokosokat, kik a szőlővessző- és szőlőajtvány üzleti szokásoknak minden tekintetben teljesen megfelelő európai vagy amerikai szőlővesszőkkel, vagy szőlőajtványokkal rendelkeznek és azok eladása tekintetében az említett üzleti szokásoknak magukat alávetni hajlandók, hogy készleteiket, fajta, minőség (sima vagy gyökeres vesszők, ojtványoknál az alany és reá ojtott honi fajta) és mennyiség szerint a termelési hely (vármegye, község, vasút- és postaállomás) és az ezrenkénti eladási árak megjelölésével, ama kerület szőlőszeti és borászati felügyelőjéhez, a mely kerületbe a vesszők, illetőleg az ojtványok termelési helye tartozik, lehetőleg mielőbb, de legkésőbb a folyó évi szeptember hó 20-ikáig jelentsék be.

A bejelentések teljesítésének könnyítése céljából bejelentőiknek adatnak ki és pedig külön ívek az amerikai és európai szőlővesszők és ismét külön az ojtványok bejelentése céljából. Ezek a bejelentőik, megfelelő kitöltés mellett, a bejelentő sajátkezü aláírásával ellátva kizárólag ahhoz a kerületi szőlőszeti és borászati felügyelőséghez nyújtandók be, a mely kerületbe a vesszők termelési helye tartozik.

Ily bejelentő űrlapok a vármegyei gazdasági egyesület titkári hivatalnál ingyen kaphatók.

Városi és községi ügyek.

* **Polgári leányiskolánk** iskolaszéke, Ferenczy Elek dr., mint a t. vármegye közgazdasági bizottságának kiküldött elöljárójával a f. hó 12-én délután megtartott tanácskozása alkalmával Bartók Kamillát rendes, Szigethy Lidiát, Bogdánfi Malvint segéd, özv. Kasztnér Jánosné pedig munkatartónak megválasztotta. — Kovács Endre kegyesrendi tanár főgimn. igazgatót pedig a polg. iskola ideiglenes igazgatójára, ugyancsak Hadady Géza kegyesrendi tanárt a német nyelv, Spotkovszky Károly tanárt a torna, Vágó Gyulát pedig az ének tanítására felkérte, illetve bealkalmazta. Iskolaszolga lett: Varga Dániel, — egyúttal elhatározta, hogy az iskola ünnepies megnyitása holnap, vagyis szeptember 17-én lesz d. e. 9 órakor, mely alkalomra a növendékek, ugyancsak szüleik és a tanügybarátok is tisztelettel meghívhatnak. Az iskolamegnyitó beszédet Dókus Gyula iskolaszéki elnök mondja.

* **Az e-horvátii adósikkasztás** ügyében f. hó 12-én határozott közgazdasági bizottságunk,

és pedig Meczner Béla, Dókus Gyula és Mizsák István ismételt felszólalásai, ugyancsak főispánunk megingathatatlan álláspontja szerint, hogy t. i. e sikkasztásból anyagi kár (a jelen esetben 8000 korona! — szerk) az időközben volt és teljesen jóhiszemű, sőt ártatlan községi bírakra, illetve örökösre már csak azért sem háríthat, mert az anyagi felelősség a vagyontalanul elhalt jegyző helyett, csak azokat a pénzügyigazgatási tagokat, illetve hatósági közegeket terhelheti, kik annak idejében s köztudomás szerint a közvetlen ellenőrzést igen is felszínesen gyakorolták. A kir. pénzügyigazgatónak a községi bírakat, illetve örökösöket marasztalni indítványozott határozati javaslatát tehát — melyet Mauks Endre h. p. ú. igazgató váltig védelmezett — félretette és a marasztalás alól a javaslatokat felmentette. A kir. h. pénzügyigazgató, természetesen, fellebbezést jelentett be.

* **A közsés temető** földmunkálatai már annyira előrehaladtak, hogy a közöstemetőt f. hó 24. végképp s ünnepiesen átadhatják rendeltetésének. A polgármester hirdménye szerint f. hó 24-től a felekezeti temetők bezártnak.

* **Kivételező nősülés** megengedéseért folyamodtak: Petrik Andás falkodi, Brindák Vasily kalenói, Boczhin András csertési, Dajcsák János szedliszkei, Vasily János v.-csemernyei és Ehrenfeld Mór nagymihályi lakosok. Folyamodásaikat pártolónak terjesztette fel a honddélemügyi kir. miniszterhez közigazgatási bizottságnak f. hó 12-én tartott üléséből.

* **Városi tisztújítás Varannón**, Varannón a f. hó 11 és 12-én megválasztott városi tisztviselők sorában főbíróvá: Gaál Sándor gyógyszerész, bíróvá pedig Kerekes Antal választották.

* **Fegyelmi alatt** Kanta Vilmos láczai körjegyző ellen, Lang Mayer czéki lakos adóügyében, a kir. pénzügyigazgató-ághoz beadott jelentésében az adófelszámolási bizottság tekintélyének megsértése és felekezeti izgatás esete miatt, fegyelmi eljárást rendelt el a főispán.

* **Állami anyakönyvi statisztika.** A satorlaj-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1900. szept. 8-tól 1900. szept. 15-ig a) házasságot kötött: 4 pár; b) kihirdetett: 8 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 10 esetben; d) elhalálozott: 5 egyén.

Vármegyei Hivatalos Rész

254/eln. sz. Zemplénvármegye alispánjától.

Elnöki körlevél.

A tekintetes törvényhatósági bizottság tisztelt tagjait S.-A.-Ujhelyben 1900. évi szeptember hó 26-án délelőtt 9 órakor kezdett veendő

rendes közgyűlésre

van szerencsém meghívni.

A közgyűlés nevezetesebb tárgyai:

1. A tisztikar fizetésének felemelése folytán a költségvetés fedezésére 2% vármegyei pótdadó megszavazása.

2. Közművelődési célokra 1% vármegyei pótdadó megszavazása.

3. Füzesséry György elhalálozása folytán megüresedett varannói főszolgabírói állás és ezen választás folytán netalán megüresedő többi állások választás utján leendő betöltése.

4. A nm. belügyi miniszterium által jóváhagyott homonnai második szolgabírói állás és ezen állás betöltése folytán netalán megüresedő többi állások választás utján leendő betöltése.

5. A közigazgatási bizottságban megüresedett egy állás választás utján leendő betöltése.

6. Az alispán időszaki jelentése.

7. A vármegye közigazgatási árva- és gyámhatósági 1901. évre vonatkozó költségelirányzatának tárgyalása.

8. A nm. belügyminiszterium intézvénye az amerikai kivándorlás tárgyában.

9. A nm. belügyminiszterium intézvénye a vármegye 1900. évi költségelirányzata tárgyában.

10. A nm. kereskedelemügyi miniszterium intézvénye a bor ellenőrző bizottság szervezeti szabályzata és ügyrendje tárgyában.

11. A nm. belügyminiszterium intézvénye az országgyűlési képviselő választások alkalmával a választók beszállításához

szükséges fogatok díjazásáról alkotott szabályrendelet tárgyában.

12. A nm. pénzügyminiszterium intézvénye a boritaladó leszállítása iránt tett felterjesztés tárgyában.

13. A nm. igazságügyminiszterium intézvénye a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszéki épület és fogház átengedése iránt tett felirat tárgyában.

14. A nm. földmívelésügyi miniszterium intézvénye az állami állatorvosi állások beosztása tárgyában.

15. A nm. belügyminiszterium intézvénye a sorozási költségek fedezése tárgyában.

16. A legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1901. évi névsorának tudomásul vétele és a választott tagok üresedésben lévő helyeinek betöltése végett a választások elrendelése.

17. Győr sz. kir. város átirata a tisztviselők segéd- és kezelő személyzet vasár- és ünnepnapokoni munkaszünete tárgyában.

18. Pécs sz. kir. város átirata a köztisztviselőknek a községi terhekhez való hozzájárulásától való felmentése tárgyában.

19. A gazdák biztosító szövetkezetének átirata a vármegye által jegyzett részvény kiegyenlítése és biztosítása tárgyában.

20. Az árvaszék elnökének javaslata a kiskorúak árvatárilag kezelt töképenzei után kiadandó kamatok tárgyában.

21. Kérvénye P. Tóth Sándor és társának a homonna-sztakesini h. é. vasut részére 160,000 korona törzsrészvény megszavazása tárgyában.

22. Községi zárszámadások és költségelirányzatok tárgyalása.

23. A már beérkezett és még beérkezendő összes ügyek tárgyalása.

Az állandó választmány tisztelt tagjait folyó szeptember hó 25-én délelőtt 9 órakor a vármegyei háza kis tanácsstermékben tartandó ülésre van szerencsém meghívni. S.-A.-Ujhely, 1900. szeptember 10-én.

Matolai Etele, alispán.

2724/kb. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától. A 10 főszolgabíróknak és S.-A.-Ujhely r. t. város polgármesterének.

Felhívom t. főszolgabíró urat (t. polgármester urat) hogy járása (hatósága) területén azonnal tegye közhírré, miszerint a közüti-alap 1901 és 1902. évre szóló költségelirányzata a f. évi szeptember hó 10-étől 25-ikéig — az 1890. évi I. t.-c. 22-ik §-ához képest a vármegye levéltárába közszemlére kitétetett.

S.-A.-Ujhely, 1900. szept. 10

Matolai Etele, alispán.

321/IV. 900. sz. A gálszécsi j. főszolgabírájától.

Körözvény.

F. évi szeptember hó 8-án gróf Wengerszky Viktor rákóczi lakos kárára 1 drb. világos péj, jegytelen, hajlott hátú, 9 éves, 15 markos, igás, anyakancsa csikaja után Nagy-Azar község mellett étetés közben elszökött és azóta feltalálható nem volt.

Körözését elrendelem azzal, hogy feltalálás esetén hivatalomhoz bejelentés teendő.

Gálszécs, 1900. szeptember 10.

br. Fischer, tb. főszolgabíró.

199. R/900. sz. A n.-mihályi j. főszolgabírájától.

Körözvény.

Gróf Wengerszky Viktor, rákóczi birtokos, bejelentette, hogy f. hó 8-án a déli órákban Nagy-Azar községben, hol fogata étetett, egy világos péj, hajlott hátú, jegytelen, 8 éves, igás anyakancsa csikaja után elszaladt és elveszett.

Felhívom a községek biráit, miszerint a kérdéses lovat nyomozzák és feltalálás esetén utasítsák a feltalálót, miszerint a tulajdonos Gróf költségére szállítsák Rákócz községbe.

Nagymihály, 1900. szeptember 13.

Somossy, szolgabíró.

2591/I 900. A szinnai járás főszolgabírájától.

Körözvény.

Kotusz Antal szinna-józsefvölgyi lakos tulajdonához tartozó 1 sárga szőrű, fehér homlokú, szélesen álló nagy szarvu, 7 éves tehén f. szept.

tember hó 5-ik napján a közlegelőről eltévedt s mai napig feltalálható nem volt.

Körözését elrendelem.
Szinnán, 1900. szeptember 10.

Kossuth Elek főszolgabíró.

5456/kg. 900. sz. A bodrogközi j. főszolgabírájától.

Körözvény.

F. évi augusztus hó 27-én Mandel Lipót n-ráskai lakos kárára egy drb. 8 éves, sárga, herélt ló elszökött és azóta feltalálható nem volt.
Körözését elrendelem azzal, hogy feltalálás esetén hivatalomhoz jelentés teendő.
K.-Helmecz. 1900. szept. hó 4.

Bencsik, főszolgabíró.

2736./I. 1900. sz. A szerencsi j. főszolgabírájától.

Körözés.

Tisza-Lucz község határában f hó 10-én egy 9-10 éves, fehér szőrű, alacsony, széjjel álló sodrott szarvu tehén (nyakán kolomp) bitang-ságban találtatott.

Körözését elrendelem.
Szerencs, 1900. szeptember 12.

Bárczy Gusztáv, szolgabíró.

127. nr. sz/1900. Sárospatak város elöljáróságától.

Körözés.

Sárospatakon egy 5 éves, veres szőrű, rövid fennálló szarvu ökör, jobb farán H. bélyeggel bitang-ságból be van fogva, s igazolt tulajdonosa átveheti.

Miről a nagyközönség ezen hirdetés után avval értesítették, hogy ha tulajdonos nem jelentkezik, úgy nevezett ökörtinó mától számított 8 nap alatt Sárospatakon nyilvános árverésen el fog adni.

Sárospatak, 1900. szept. 14.

Molnár János, főbíró.

Heti naptár.

Vasárnap,	szeptember 16. Eufémia.
Hétfőn,	szeptember 17. Lambert.
Kedden,	szeptember 18. Kup. József.
Szerdán,	szeptember 19. Január.
Csütörtökön,	szeptember 20. Euszták.
Pénteken,	szeptember 21. Máté.
Szombaton,	szeptember 22. Vil. Tamás.

A szerkesztő postája.

M. J. dr. urnak — Bpest. Örvendünk a viszontlátásnak!

F. Kornélia. Versétől nem lehet megtagadni, hogy van benne kedves borongó hangulat. Ha szerfelett gyenge rimeit (hatalma — világa — szüret — ünnep stb.) rendre kiküszöböl, szóval élvezhetően átdolgozza s így újra beküldi: közlését fontolóra vesszük.

Költői levél. Pompás, de úgy tetszik hogy már olvastuk valahol és nem az ön neve felett. Ön ezt a versét (?) ollóval írta. Szégyelje magát!

L. Mint tetszik látni: af. megelőzte. Szíves figyelméért így is köszönetem!

G. B. — K.-Helmecz. Szívesen látjuk.

U. Ezt köszönöm, azt kérem. Minden úgy lesz, ha lehet, mint tetszett kívánni. Szíves üdvözet!

D. — Bpest. (Rottenbiller u.) Mindnyájunktól mindnyájatoknak szíves üdvözet!

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Énlert Gyula.

Hirdetések.

Eladó

Nagy-Mihályban özv. gróf Sztáray Antalné ő méltósága istállójában nevelt 2 darab 4 éves kocsiló és 1 db. belovagolt 4 éves hátszló. Tudakozódás az igazgató-sághoz intézendő.

Tiszteességes Egyének

bármily foglalkozással 1866. óta fennálló czégem részére, eredeti sorsjegyek részletfizetés melletti törvényszerű eladása által, mellékjövdelemképpen is, könnyen havi 200-400 koronát kereshetnek. Ajánlatok FUCHS II. váltóháza, Budapest. IV., Keesemeti utca 1. sz. intézendők.

Tk. 4448/1900. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gálszécsi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy ifj. Janocsko György végrehajtónak Serebza György végrehajtást szenvedő elleni 80 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a varannói kir. járásbírósg) területén fekvő 1. a szacsuri 39. sz. tjkvben A. I. 2-7. és II. 2-7. sor. 616, 693, 762, 792, 975. és 1034. továbbá 617, 694, 763, 793, 976. és 1035. hr. sz. ingatlanból Serebza György B. 20. 1/30-od jutalékára 146 korona kiküldési árban, a C. 15. sorszám alatt özv. Bili Andrásné sz. Kovalcsik Mária javára bekebelezett özevgyi jog fentartásával; — 2. a szacsuri 96. sz. tjkvben A. I. 1-6. sor. 933, 1113, 1160, 1163, 1188. és 1202. hr. sz. ingatlanból Serebza György B. 14. alatti 1/30-od jutalékára 73 korona; — 3. a szacsuri 98. sz. tjkvben A. I. 1 sor (263-265). hrszámu s 9/18-od részben Hricz Jánosné, 9/18-od részben Valyo Györgyné, 9/18-od részben Belyász Mihály, 9/18-od részben Belyász János, 9/18-od részben Serebza György végrehajtást szenvedő s személyenkint 1/18-od részben Hricz János, Valyo György, Belyász Jánosné, Serebza György és neje Ihat Mária nevéll álló ingatlanra és pedig a társak jutalékaira és az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §-ának d) pontja alapján 606 korona; — 4. a szacsuri 113. sz. tjkvben A. I. 2-6. sor 914, 1130, 1144, 1180, 1194. hr. számú ingatlanból Serebza György B. 10 alatti 1/18-od jutalékára a C. 1. alatti özv. Bili Andrásné sz. Kovalcsik Mária javára bekebelezett özevgyi jog fentartásával 146 korona; — 5. a szacsuri 120. sz. tjkvben A. I. 2-6. sorszám 921, 1125, 1149, 1175, 1213. hr. számú ingatlanból Serebza György B. 18. alatti 1/18-od jutalékára 146 korona és — 6. a szacsuri 139. sz. tjkvben A. I. 4. 6. 7. sorszám 768, 973, 1036. hr. számú ingatlanból Serebza György B. 13. alatti 1/30-od jutalékára 73 korona ezennel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi november hó 29-ik napján délelőtti 10 óraker Szezsor község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8-ik szakaszában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál 1900. évi augusztus hó 23. napján.

Bálint, kir. aljbíró.

Tk. 2887/1900. szám.

Hirdetés.

Tarozal nagy község telekkönyve a birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. szám alatt kelt szabályrendelethez képest átalakított s ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38., és az 1891. évi 16. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t. czikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottatik.

E czélból a tkvi átalakítási előmunkákat hitelesítési és a helyszíni eljárás az említett Tarozal nagyközségében 1900. évi október hó 22-ik napján fog kezdődni, és következő napokon folytatattni.

Ennélfogva felhivatnak:

1) Az összes érdekelték, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik,

2) mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a kiküldött hitelesítő bizottság előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel,

3) mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átalakításra az 1886. évi 29. t.-cz. 15, 16, 17, 18. §§-ai, az 1889. évi 38. t.-cz. 5. 6. 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött bizottság előtt előszóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek;

4) azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyebb jog van telekkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt a tokaji kir. járásbírósg mint tkvi hatóságnál 1900. évi szeptember hó10-ik napján.

Dr. Plathy Zsigmond.

kir. járásbíró.

Eladó esetleg haszonbérbeadó.

1900. évi október hó 1-től a zemplénvármegyei Szalók községben egy 290 hold szántó, 4 hold kert, 139 hold rét és 82 hold legelőből (valamennyi 1200 □ öllel számítva) álló, megfelelő számú lak- és gazdasági épületekkel ellátott birtok. — Bővebb felvilágosítást ad: Dr. Novák István ügyvéd Gálszécsen.

Tk. 5764/1900. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Nagy János és Oláh Jánosné szül. Nagy Julianna végrehajtást szenvedő elleni 68 korona 70 fillér tőkekövetelés, és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbírósg) területén lévő Bodrog-Halász községében fekvő a bodrog-halászi 82. sz. tjkvben I. 1 sorszám alatt foglalt B. 1, 3, 4. és 5. sorszám alatti Nagy Julianna, Oláh Jánosné és Nagy János nevére írott 91. hr. számú hely, kert és 81. összeírású számú házra az árverést 62 koronában ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi szeptember hó 28-ik napján d. e. 10 óraker Bodrog-Halászon a községi bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladni fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át, vagyis 68 korona 20 fillért készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8-ik szakaszában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1900. évi július hó 12. napján.

Ruby,

kir. törvényszéki aljbíró.

Hirdetés.

A vezetésem alatt álló tokaji kir. járásbírósg helységeknek fűtéséhez 1900. évre szükséges 76 1/2 köbméter kemény tűzifa szállításának biztosítása végett, f. évi október 2. napján d. e. 9 óraker Tokajban a kir. jbg. hivatalos helységében, zárt ajánlattal egybekötött nyilvános árlejtés fog tartatni, melyre a vállalkozni kívánók azzal a figyelmeztetéssel hivatnak meg hogy:

1) a zárt ajánlathoz 50 korona bánatpénzt tartoznak csatolni, vagy az árlejtést vezető kezéhez az árlejtés kezdetéig letenni.

2) Zárt ajánlatoknál a tűzifa ára köbméterenként kiteendő.

A feltételek a kir. járásbírósg vezetőjénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Tokaj, 1900. szept. hó 4-én.

Szabó Lajos,

kir. aljbíró.

Tk. 3994/1900. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gálszécsi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az eperjesi takarékpénztár végrehajtónak Hardi József, Breza András és János végrehajtást szenvedők elleni 3636 kor. 32 fill. stb. és jár. iránti végrehajtási ügyében a (s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék) a gálszécsi kir. járásbírósg területén fekvő a t.-terebesi 450. sz. tjkvben A. I. 1-15, 17-28. sor 961, 962, 1099, 1151, 1256, 1367, 1472, 1526, 1631, 1771, 1884, 2028, 2125, 2148, 2284, 2547, 2603, 2791, 2849, 2954, 3039, 3160, 3242, 3318, 3533, 3589. és 3827. hr. számú ingatlanból Hardi Józsefnek, Hardi János után örökölt B. 1 alatti 1/2 jutalékára 2848 korona kiküldési árban;

továbbá a t.-terebesi 344. sz. tjkvben A. I. 1-2 sor, 720-721. hr. számú s 1/3 részben Breza András, 1/3 részben Breza János és 1/3 részben Breza Mihály nevéll álló ingatlanra, többi jutalékára az 1886. évi LX. t.-cz. 156. §-a értelmében 412 korona kiküldési árban s a Breza János jutalékára C. 12. sorszám alatt özv. Beza Jánosné szül. Mindszák Mária javára bekebelezett haszonélvezeti jog fentartásával, de azon hozzáadással, hogy a mennyiben az ingatlan vételárának 1/3 része ekkép az előző tehertertelek fedezésére szükséges 4408 koronát el nem érné, az árverés hatálytalanná válik s az ingatlan a kitűzött napon a haszonélvezeti jogra való tekintet nélkül újabbán alá vezetetik, végre

a t.-terebesi 470. sz. tjkvben A. I. 1-28 sor, 3966, 4120, 4158, 4307, 4414, 4316, 4330, 4579, 4726, 4784, 4977, 5067, 5105, 5220, 5377, 5517, 5628, 5721, 5758, 5955, 6066. 6141, 6219, 6324, 6412, 6702, 6798. hr. számú ingatlanból Breza András és János B. 1-2. alatti 2/3-od jutalékára 670 korona ezennel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi november hó 28 ik napján d. u. 3 óraker Tőke-Terebes község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át, vagyis 284 korona 80 fillért, 41 korona 20 fillért és 67 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál 1900. évi július hó 23-ik napján.

Bálint, kir. aljbíró.

HIRDETÉSEK

a „Zemplén“ társadalmi és irodalmi lap
és
az 1901. évre szóló „Zemplén Naptára“ számára
jutányos áron felvételnek
kiadóhivatalunkban S.-A.-Ujhely, főtér 9. szám.

Tk. 4544/1900. szám.

Hirdetmény.

Czábócz község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakították s ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38., és az 1891. évi 16. t.-cikkben a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-cikkben szabályozott eljárás a telek-jegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottak.

E czélból az átalakítási munkálatok hitelesítésére a helyszíni eljárás a nevezett községben **1900. évi október hó 2-án** fog kezdődni, s a tervezetek hitelesítésére Bálint Lajos kir. albiró és Jókuthy Endre telekkönyvi átalakító kiküldetik.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netáni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésekből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. évi 29. t.-cz. 15—18. és az 1889. évi 38. t. cz. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek;

4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. járásbíróként mint telekkönyvi hatóság Gálszécsen, 1900. évi augusztus hó 24-én.

Bálint Lajos kir. bíró helyett:
Valkovszky, kir. albiró.

S.-A.-Ujhely város polgármesterétől.

10756/I. 1900.

Versenyárgyalási hirdetmény.

S.-A.-Ujhely város képviselő testülete f. évi 10366/1900. I. sz. határozatával az állami felső polgári leányiskola felépítését 61395 korona 48 fillér összeg erejéig engedélyezvén, ezen munkálat kivitelének biztosítása czéljából az **1900. évi szeptember hó 26. napjának d. e. 10 órája** a városi nagy tanácstermében tartandó zárt és szóbeli versenyárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentbbi építési munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbre érkezettek figyelembe vételét nem fogadják. A szóbeli versenyárgyalás 10 órakor veszi kezdetét.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-a készpénzben csatolandó.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a városi építészeti felügyelő hivatalos helyiségében naponta megtekinthetők.

S.-A.-Ujhely, 1900. szept. hó 10-én.

Székely, polgármester.

Tk. 4578/1900. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gálszécsi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a gálszécsi takarékos- és hitelpénztár és társa végrehajtható Kohán Jánosné szül. Weselényi Ilona végrehajtható elleni 612 kor. 60 fillér és 132 kor. 68 fillér tőkekövetelések és jár. iránti végrehajtsági ügyében a (s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék) a gálszécsi kir. járásbíró területei levő a kohányi 32. sz. tjkvben A. I. 1-5, 8, 13, 15, 16, 18, sor 61. 62, 273/a, 286/a, 319/a, 496/a, 643/a, 699/a, 726/a. és 798/a. hr. számú ingatlanból s a hozzátartozó legelő illetőségéből Kohán Jánosné szül. Weselényi Ilona B. 2 alatti 1/3-ad jutalékára a C. 1. sorszámmal Özv. Kohán született Remenyiczki Anna javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog épségben tartása mellett 932 korona, — továbbá a kohányi 202. sz. tjkvben A. I. 1. 2 sor 438/a. és 592/a. hr. számú és 2/3-od részben Kohán György, 1/3-od részben Kohán Jánosné szül. Weselényi Ilona és 2/3-od részben Mráz Pál és neje Kohán Anna neven álló ingatlanra 366 korona kikiáltási áron és pedig a tulajdonostársak jó alkaira és az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §-a) pontja alapján az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1900. évi november hó 10-ik napjának délután 2 órakor Kohán Jánosné szül. Weselényi Ilona** által tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adani.

Árverezni szándékozik tartóznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1900. évi augusztus hó 28-án.

Bálint, kir. albiró.

860/1900. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A latorczai 41. és 43. számú új át-
vágások létesítése czéljából 195,092. o.
kőbméter szárazban foganatosítandó föld-
munkára a s.-a.-ujhelyi m. kir. folyam-
mérnöki hivatalnál **folyó évi október hó 11-én d. e.**
10 órakor megtartandó zárt ajánlati ver-
senyárgyalás hirdettetik.

A szóban forgó munkálatokra vonat-
kozó tervezetek, valamint a kötendő szer-
ződés tervezete és az annak kiegészítő
részét képezendő általános és részletes
építési feltételek, nemkülömben az aján-
lati feltételek a s.-a.-ujhelyi m. kir. folyam-
mérnöki hivatalnál a szokott hivatalos órák
alatt megtekinthetők.

S.-A.-Ujhely, 1900-ik évi szeptember
hó 12-én.

**M. kir. folyam-
mérnöki hivatal.**

Zártan és nyomban száradó

Törvényileg védve

Veritabl
Lauze
Christoph.

Christoph Ferenc
SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Közhírré teszi, hogy a fentebb a mázolás alatt használtatás-
szék, mivel a kőfelületen szag és a lassú, ragadós száradás,
mely az olajfestékek és az olajtaknak sajátja, elkerülte.
Emellett a használatra olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti
a mázolás. A palló nedves tárggyal feltörölhető, anélkül hogy
elvágná a fényt. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk,
sárgabarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olaj
festék fedi be a pallót s egyúttal fényt is ad. Ezért egyaránt
alkalmas régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden
Zoltar. A régi mázolás sárga, van azután

tisztá fénylakk (színezetlen)
új pallóra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen
parketre s olajfestékekkel már bemázolt egészen új pallóra való.
Csak fényt ad, emellegve nem fedi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzet méter. (Két közép-
nyagú szobára való) 5 ft. 90 kr., vagy 9 1/2 márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol
raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázások és prosp-
ektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tes-
tük vigyázzni a cizre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint
450 éve létező gyártmányt október 1-étől utánozzák és hamisítják,
sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőség-
ben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója.
Prága, K. Berlin.

Kapható **S.-A.-Ujhelyben**: Malártsik György és
Bilanovits István fűszerkereskedésekben.

Apró hirdetések előre fizetendők.
Tíz szögig 40 fillér, minden további szó 4 fillér.
Vastagabb betűvel nyomtatott szó 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Apró hirdetések előre fizetendők.
Vidékről postautalvánnyal avagy levélbélyegeken.
Az utalvány szelvényére a szöveg is följegyezhető.

Apró hirdetések

felvételnek
a „ZEMPLÉN”

kiadóhivatalában
(főtér 9. szám)

és
FRISS HERCZINÉ

dohányárudájában
(Kazinczy-utca, Polgári Bank
épületében).

Bérlőknek,

Munka adóknak,
Vevőknek,

és

eladóknak.

állást keresőknek,

bérbeadóknak

és mindazoknak,
kik a nagy közönségből
keresik az érdekelt feleket
bizvást ajánlhatjuk a

„Zemplén”

vármegyei hivatalos lap
„Apró hirdetések”

rovatát.

Eladó.

Tokajban: Nagy Gyula
féle Pálkocsi szőlő (3486
□-öl) és gyümölcsös
(7095 □-öl), — nyaralónak,
vendéglőnek, közfürdőnek
együttesen igen alkalmas.
— Értésítés: Nyiregyhá-
zán, **Hook Pál Józsefnél.**

Jó kosztot

kaphat 2—3 fiatal ember.
Bővebbet **Zinner Vilmos**
ékszerésznél.

Eladó ház.

Az **Andrássy-utczában**
(életpiacz-tér) levő 4 szoba,
konyha, kamara, üveg-
verenda és pinzeze helyisé-
gekből álló házat szabad
kézből eladom.

Özv. Kapás Aurélné.

Intelligens

izr. családnál 2—3 főgym-
násioni tanuló teljes ellá-
tást nyerhet. Szigorú felü-
gyelet és alapos correpeti-
tívó. Czim a kiadóhivatalban.

Mütrágya bizományi raktár.

A zemplén-várm. gazda-
sági egyesület elnöksége
gazdaközönségünk érdeké-
ben az elért mütrágyázási
kísérletek példáin okulva,
egy állandó bizományi rak-
tárt állított fel. Továbbá
felhatalmazta Weiser Ede
kassai czéget, hogy az egye-
sület nevében Zemplénvár-
megye területén üzleteket
eszközöljön. — Az alábbi
hirdetésben közölt egyesü-
leti árjegyzéket ajánlja tag-
jainak és a községi elől-
járóságok figyelmébe azon
odaadással, hogy a küszö-
bön álló áremelkedés ki-
kerülése végett rendelmé-
nyüket az egyesülethez,
vagy fentnevezett czégnek
beküldeni sziveskedjenek.
Bárminemű felvilágosítás-
sal az egyesület titkári hiva-
tala készséggel szolgál.

Egy tanonc

azonnal felvétetik a
„Zemplén” könyvnyom-
tató intézetében.

Az

Apró Hirdetések

kétségtelenül hatalmas
közvetítői lesznek ezen-
tul az üzletkötéseknek
s kiszámíthatatlan gya-
korlati haszna lesz en-
nek a rovatnak a közön-
ség minden rétegére, ha
egyszer hozzá szokik eh-
hez a legolcsóbb és leg-
eredményesebb közleke-
dési eszközhöz.

Azért ajánlatos, hogy
a közönség gyorsan meg-
kedvelje s s mentől sü-
rűbben vegye Igénybe a
„ZEMPLÉN”
teljes címmel ellátott
apró hirdetéseit.

Levélbeli tudakozóda-
sokra pontosan válaszolunk,
ha a szükséges postabélyeg
beküldetik.

Alulírottak bátorkodunk a nagyérdemű közönség figyelmét

a **Weyrauch Kristóf és Társa-féle gyorsan száradó és szagtalan**

BORSZESZ PADLÓFÉNYMÁZRA

felhívni. — Ezen fénymáz a legjobb padlómázoló szer, **gyorsan szárad, szagtalan, igen tartós és mosható is.** — Kapható tisztán, szín nélkül, továbbá sárga és barna színekben, 1 kilós üveg ára 2 kor. 40 fill., 1/2 kilós üveg ára 1 korona 30 fillér.

Főraktár S.-A.-Ujhely és vidékére

NAGY FERENCZ, fűszer-, csemege-, ásványviz- és festékáru kereskedésében S.-A.-Ujhely.

Tisztelettel **WEYRAUCH KRISTÓF ÉS TÁRSA.**

Osztálysorsjegyeket

a hatodik játék **VI-ik osztályhoz** vételre
ajánl **LÓW MIHÁLY** S.-A.-Ujhely.
Huzás **szeptember 12-től október**
10-ig. Vételsorsjegyek árai 1/1 **160** kor.,
1/2 **80** kor., 1/4 **40** kor. és 1/8 **20** kor.
Megújítási árak 1/1 **24** kor., 1/2 **12** kor.,
1/4 **6** kor. és 1/8 **3** korona. Főnyeremény
1.000.000 egy millió korona. —
60.000 koronás és számos melléknyere-
mény kifizetett már e helyen.

A Grosz Vilmos-féle

csődtömegtől megvett áruk: ugymint **kézi**
és **járgány cséplőgépek, rosták,**
**aratógépek, fűkaszálók, konkolyo-
zók, boronák, Sack-féle ekék, ló-
gereblyék** s több más gazdasági gépek
a gyári árak tetemes leszállítása mellett
kaphatók

Kornstein Ignác czégnél
S.-A.-Ujhely.

A nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatási miniszter urnak 94,336.
1899. sz. alatt kelt magas rendeletével való hivatkozással értesitem Zemplén-
vármegye tek. tanügyi hatóságait, miszerint

a „**HYGIEIA**”

pormentesítő-vállalat
képviselőt, illetve a

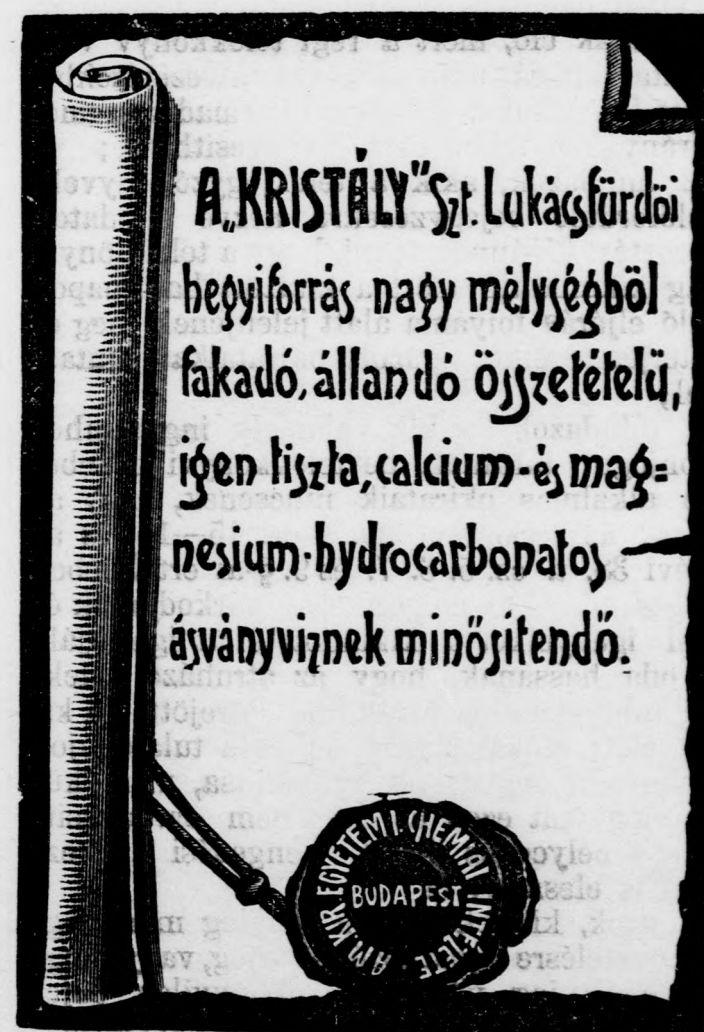
DUSTLESS

porlő- és fertőtle-
nitő anyag kizáróla-
gos elárusítási jogát
Zemplén-vármegye terü-
letére megszereztem.

Felvilágosítással készséggel szolgálok

Malártsik György,

fűszer-, csemege-, gyarmatáru- és ásványviz kereskedő
S.-A.-Ujhely, főtér 5. sz.

Kapható S.-A.-Ujhelyben: **Veres Károly** vasuti
éttermében, továbbá: **Behyna Testvérek,**
Nagy Ferencz és Szentgyörgyi Vilmos
kereskedéseiben.

A legnagyobb cipőraktár S.-A.-Ujhelyben.

Halász Herman

ezelőtt

Özv. Rozsássy Lajosné

S.-A.-Ujhelyt, főtér, a „Vadász-kürt“ szálloda épületében.

Ajánlja nagy raktárát

valódi karlsbadi uri-, női- és gyermek cipő

különlegességekben,

valamint ujonnán berendezett

uri divatáru-cikk raktárát.

Dus választék különösen modern férfi kalapokban, ingek, nyakkendők, esernyők, gallérok és kézelőkben.

Óriási választék uri divat cikkekben.

Olcsó árak. Pontos — Kiszolgálás — Bámulatos olcsó árak.

A legolcsóbb árutól — a legfinomabb áruig.

Alapi Salamon Géza-féle

SZULINI

KORONA-FORRÁS

legszénsavdusabb, nem műsavval telített természetes ásványvíz.

Kitünő gyógyital,

gyomor-, bél-, hólyag-, légső- és gégehurut ellen.

Hazánk legjobb borvize.

Savanykás borral, vagy főleg nők és gyermekek részére gyümölcs-szörppel vegyítve felséges hűsítő italt szolgáltat.

Kapható S.-A.-Ujhelyben:

Malártsik György,

fűszer-, esemege- és ásványvíz kereskedésében.

Zemplénmegyei Gazdasági Egyesület kivételes műtrágya árjegyzéke 1900. évre, alávetve bármely vegyikísérleti állomás birálatának.

Jegy	F a j	Össz. phosphor-sav	vízben oldható phosphor-sav	Ammo-niák só	50 kgr. korona
S.	I. Superfosfát	18—19	17—18		4·84 ⁵
S. I.	„ „ „	17—18	16—17		4·56
S. II.	„ „ „	16—17	15—16		4·35
Sp.	Spodium „	18—19	17—18		4·84 ⁵
Sp. I.	„ „ „	17—18	16—17		4·56
Sp. II.	„ „ „	16—17	15—16		4·35
K. S.	Csontliset „	18—19	17—18	1/4—1/2	5·01 ⁵
K. S. I.	„ „ „	17—18	16—17	1/4—1/2	4·72
A. S. I.	Ammoniák „	11—12	10—11	3—4	5·85
A. S. II.	„ „ „	11—12	10—11	2—3	5·05
P.	Eredeti Csehországi Thomassalak	20	szavatolt 16	citrát	4·07
		17 1/2	14	„	3·70

A jelzett árak teljes kocsirakomány vétele mellett bérmentve Zemplénmegye bármely állomására értetendők; kisebb vételnél a s.-a.-ujhelyi állomáson levő egyesületi raktárnál értetendő mindenkor, a Superfosfatoknál készpénzfizetés esetén 3% engedménnyel vagy 6 havi (váltó) hitel Thomassalakliszt netto áru értékéből készpénzfizetés esetén 2% levonás vagy 4 havi (váltó) hitel.

Egyesületünk elnöksége Weiser Ede urat bizta meg a vármegye területére műtrágya eladások eszközésével.

Haszonbérleti hirdetemény.

Ungmegye Székö községében 310 hold szántó s 90 hold rétből álló birtok megfelelő gazdasági épületekkel ellátva f. évi december hó 31-től haszonbérbe adó. — Ugyanezen birtok 280 hold erdővel esetleg eladó. — Közelebbi felvilágosítást ügyvédi irodámban nyújthatok.

Dr. Thuránszky Zoltán,

ügyvéd, S.-A.-Ujhelyben.

Kleinmann és Klein

tölgy-, épület- és szerszámfa raktára
S.-A.-Ujhely, Deák-utca (fapiacz).

Raktárunkban készletben vannak és mindenkor kaphatók Tölgyfa gerendák, szarufák, léczek, továbbá:

Kapu oszlopok 2 koronától 5 koronáig.

Kerítés oszlopok 70 fillértől 1 kor. 30 fillérig.

Ajánljuk kerékgyártóknak szerszámfákat, keréktalpak és küllöket; nyírfá és bükkfa rudakat, ugyszintén nagy raktárt tartunk fűrészelt tölgyfa deszkából.

25 fiton felüli megrendeléseket helyben házhoz, vidékre a helybeli állomáshoz ingyen szállítjuk.

Vágott tűzifát eladunk mmásánként 1 kor. 80 fillér; 2 mm. felüli megrendelésnél ingyen lesz házhoz szállítva.

A Jókai-utczában lévő volt Barthos-féle házat olcsó árért eladjuk.

Az uszoda szomszédságában lévő volt Vályi-féle kertből építkezésre alkalmas házhelyeket adunk el, akár egészben, akár pedig parcellákra osztva 10 évi amortizáció mellett.

Kleinmann és Klein.

HIRDETÉSEK

a jövő 1901. évre szóló
ZEMPLEN NAPTÁRÁBAN
még mlndig felvételnek kiadóhivalalunkban, főtér 9.

Földbirtokosok és mezőgazdák figyelmébe!

Pormész

trágyázásra kiválóan alkalmas, olcsóbb és jobb mint a gypsz.

Megrendelhető:

A „Margitfalvi mészégető vállalat“-nál
Margitfalun, (Szepesmegye).

Hirdetemény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulirott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig terjedő

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Honi butor raktár!

Értesítés.

Van szerencsénk a helybeli és vidéki n. é. közönségnek becses tudomására hozni, miszerint **Rakóczy-utca Róth Bernáth-féle házban** egy, a mai kor kívánalmainak megfelelőleg berendezett

Butorraktárt nyitottunk

hol is mindenféle stílus: ebédlő, háló, szalon stb. berendezéseket raktáron tartunk.

Kívánatra bármely e szakba vágó munkát saját izlés szerint, valamint

mindennemű épület munkákat

üzleti berendezéseket a legrövidebb idő alatt s a legjutányosabb árban elvállalunk.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

tisztelettel

Büchler Ferencz és Fia.

Jutányos árak. — Pontos kiszolgálás.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség tudomására hozni, hogy

guvrirozó gépem

már megjött, ezen körülményt különös figyelmébe ajánlom a t. urnók és varrónőknek.

Guvrirozni elvállalok selyem, krepp, batist, karton, szerbvászson s egyéb mindenféle női ruhaszövetet még pedig 110 centim. hosszúságig, a legjutányosabb árak mellett.

Továbbá ajánlom a már évek óta fenálló férfi- és női ruhatisztító és festő-üzletemet. — Magamat a t. közönség pártfogásába ajánlva mély tisztelettel vagyok

Rakovszky Sándor,

vegytisztító és kemefestő.

S.-A.-Ujhely, Bercsényi-utca 45. sz. a fogház átellenében.

PALAIS ROYAL

ORLAY SÁNDOR, perzsa csász. spanyol kir. udvari szállító.

BUDAPEST, IV. Koronaherceg-utca 8.sz.

GYÉMÁNT UTÁNZATOK,

PÁRISI LEGYEZŐK,

Chinai ezüst, bronz és bőr díszműárúk,
EZÜST BOTOK, DISZÁLLÓÓRÁK, EVŐKÉSZLETEK, STB, STB.

gyári árakon.

Képes árjegyzék ingyen.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázó-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képeretek stb. bearanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK ezégnél **S.-A.-UJHELY.**

S.-A.-Ujhely, nyomtatott a 'Zepmlén' gyorsajtóján.

Kitünően kezelt

Hentes áruimat

a t. cz. vevő közönség szives figyelmébe ajánlom:

Naponta friss olvasztott szalonna zsir kilója 1 kor. 28 fill.
Fehér sós szalonna „ 1 kor. 20 fill.
Füstös szalonna „ 1 kor. 28 fill.
I-ső rendű pörkölt paprikás szalonna „ 1 kor. 44 fill.

Pontos és gyors kiszolgálás.

Megrendelések posta-távirda útján intézendők

KARNER JÓZSEF,

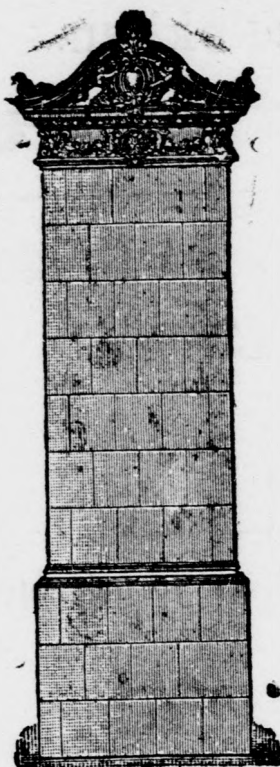
hentes üzletében Nyiregyházán.

Sürgönczim Karner Nyiregyháza.

Számtalan előkelő kitüntetés és elismerés.

Az Eperjesi Népbank Kályhagyára

ajánlja chamotte agyagból kétszer égetett

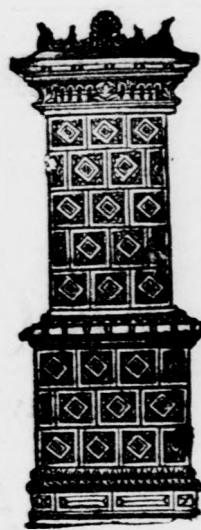

cserépkályháit,

kandallóit,

és bármely alaku

diszkályháit

barna, zöld, chamois, seladon-zöld, bőrbarna, szürke, porcellánfehér, vagy különféle majolica színekben.

Kályháink utólérhetetlen

tulajdonságai: a tartósság, a külső csin. s a saját módszer szerinti tűzszekrény építés, melyért teljes felelősséget vállalunk. — Gyárunk, mint kályhagyár az ország legelső, legnagyobb s legkiterjedtebb iparvállalata.

Bővebb felvilágosítással és költségvetéssel eredeti gyári árban szolgálnak **Bebyna testvér urak S.-A.-Ujhejben**, mint zemplénmegyei főképviselelők; és **Glück Mór ur Nagy-Mihályban**, valamint a gyár vezetősége **Eperjesen**. Hol a minták megtekinthetők és kiválaszthatók.

Eperjesi Népbank Kályhagyára.

Szerelőink munkájáért feltétlen jótállás.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 68. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek 2 1/2 és 12 lóerőig, szalmakaszalók, továbbá járgány-cséplőgépek, lóherő-cséplők, tisztító-resták, konkolyezők, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorice-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb

locomobil- és cséplőgép-gyára.